

GAZETA LWOWSKA

Wchodzi do druku o godzinie 3. po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 ct., poście 7 ct.
Biuro Redakcyi i Administracyi Ul. Czarneckiego 18.

Pranumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł.; kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 35 ct.
W miejscu rocznie 12 zł.; kwartalnie 3 zł.; miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej*, otrzymują cało i półroczni abonenci bezpłatnie, dwuletni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 30 ct. — Przewodnik pranumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 ct. kilkakrotnie po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.

Listy należy frankować. Reklamacje otwarte wolne są od opłaty pocztowej.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

Minister sprawiedliwości mianował sekretarzy Namiestnictwa Emila Krawczykiewicza, Mieczysława Marassé, i Jana Hilda, tudzież komisarza powiatowego Bronisława z Grotkowa hr. Łosia starostami w Galicyi, dalej komisarzy powiatowych Jana Kasparidesa, Hipolita Sabata, Emila Flechnera i Józefa Sowieckiego sekretarzami Namiestnictwa w Galicyi.

C. k. krajowa rada szkolna zamianowała nauczyciela dotychczasowego w Nesterowcach Antoniego Billicha, rzeczywistym nauczycielem szkoły etatowej w Nesterowcach, z płacą roczną 300 zł. w. a.

C. k. krajowa Rada szkolna zamianowała nauczyciela Adolfa Kotulskiego w Brzozowej, rzeczywistym nauczycielem szkoły etatowej w Brzozowej.

C. k. krajowa Rada szkolna zamianowała zastępcę nauczyciela przy szkole etatowej w Tetewczycach Gustawa Lewiciego rzeczywistym nauczycielem tejże szkoły.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Lwów, dnia 15 stycznia

Groźby dzienników czeskich, że sprawa Ofenheima wytoczoną zostanie w Radzie państwa i że tam opozycja pociągnie system rządowy do odpowiedzialności za wszelkie klęski ekonomiczne i popelnione nadużycia, nikogo nie zdoła zatrwożyć. Dwa razy miała już opozycja sposobność do wykonania tego zamiaru i dwa razy poprzedziła na czczych groźbach. Jeżeli zapowie-

dziane oskarżenia i zarzuty miałyby choć słabą podstawę, to pewnie byłyby się już ozwały przy znanym wniosku dep. Lienbachera i przy uchwaleniu ustawy akcyjnej. Ale przypisywanie klęsk ekonomicznych polityce stojącego u steru stronnictwa jest i nie tak prędko przestanie być tematem popularnym w szeregach opozycyjnych. Być może zatem, że pewni posłowie nie oprą się pokusie i wystąpią z drażliwymi rekryminacyami, które teraz już nie mogą mieć żadnego celu praktycznego i skończyć się muszą co najwyżej na skandalu parlamentarnym. Byłby to tryumf wcale niegodny pozazdroszczenia, bo skandale parlamentarne wszędzie i zawsze wychodzą tylko na niekorzyść ich autorów. Zresztą warto zaznaczyć jeszcze i tę ciekawą okoliczność, że te same dzienniki, które teraz powtarzają powyższą groźbę, oburzały się niedawno bardzo na księcia Bismarcka za to, że sprawę Kullmanna położył na karb całego stronnictwa politycznego. Gdzież więc logika w takim postępowaniu?

Lewica węgierska upomina swego proroka Tiszę, ażeby najprędzej wytworzył stronnictwo liberalne. Ponieważ tworzyć można tylko to, co dotąd jeszcze nie istniało, więc z upomnienia powyższego wynika, że w Węgrzech panowało zawsze i dotąd panuje stronnictwo konserwatywne a może nawet wsteczne. Zabawne to twierdzenie a raczej zaślepienie! Więc Deak nie jest politykiem liberalnym a jego stronnictwo było i jest skrytym sprzymierzeńcem barona Szunyaya! Któż rozwinął przed rokiem ów głośny, wielki program liberalny o stosunku kościoła do państwa, Deak czy Tisza? O lewicy węgierskiej można powiedzieć, że niczego się nie nauczyła a wszystkiego zapomniała. Dla niej ugoda jest największym nieszczęściem Węgier a liberalizm o tyle tylko zasłużył na uznanie, o ile zgadza się z programem Tiszy.

Codziennie powstaje i ginie w Wę-

salu kilka kombinacji ministeryalnych. Niemal wszyscy wybitniejsi naczelnicy stronnictw umiarkowanych w parlamencie mogą pocieszyć się tem, że kilka godzin byli kandydatami do teki bodaj w łamach dziennikarskich albo w świecie politycznym paryskich bulwarów. Ze wszystkich powtarzanych i zaprzeczanych dwa razy dziennie pogłoszek o składzie przyszłego gabinetu francuzkiego tyle tylko wnosić można, że na wszelki wypadek teka spraw zagranicznych pozostanie i na dal w rękach księcia Decazes. Lepszego kandydata do tej teki nie ma Francya w tej chwili, a możnaby nawet posprzeczać się o to, czy w ogóle w umiarkowanych frakcyach Zgromadzenia narodowego znalazłby się choć jeden stosowny kandydat. Świetna tradycja dyplomacji francuzkiej zaścianką została w ostatnich czasach a dziś Francya jest tak ubogą w wyższe talenty dyplomatyczne jak naród, który dopiero występuje na widownię dziejową i nie posiada jeszcze żadnego doświadczenia. Ks. Decazes nie jest genialnym dyplomata a mimo to stał się niezbędnym w gabinecie i to właśnie najwymowniej popiera naszą powyższą uwagę. Całe znaczenie ks. Decazes polega na tem, że umie wybierać odgadywać prądy, którym rozważny rząd wcześniej i dobrowolnie poddać się powinien jeżeli później nie chce być mimowoli ślą wypadków porwany Wobec Włoch i Hiszpanii ks. Decazes umiał tak skutecznie dotrzymać równowagi wpływom niemieckim, że dziś w jednym i drugim państwie sympatya dla Francji często i dobitnie się objawia. A mimo to nie poróżnił się ks. Decazes z cesarstwem niemieckim i jeżeli w berlińskich kołach urzędowych przypisują przesileniu obecnemu we Francji większe znaczenie, to pewnie ks. Decazes jest tam najwięcej pożądanym kandydatem do teki spraw zagranicznych. Także i wobec wewnętrznych stosunków politycznych ks. Decazes jest może najsympatyczniejszym człon-

kiem dzisiejszego gabinetu. Nie może oliczyć na serdeczną sympatyę wszystkich stronnictw, bo to jest rzecz niemożliwą nawet dla męża tak spokojnego i bezstronnego jak marszałek Mac-Mahon. Ale za to śmiało o sobie powiedzieć może, że żadne stronnictwo nie jest mu wprost nieżyczliwym. Ks. Decazes mógłby zasiadać w gabinecie Dufaure, księcia Broglie a nawet Rouhera. Bliskie rozwiązanie przesilenia będzie najlepszym dowodem jego niezbędności.

Słynne dzieło Gladstone'a o uchwałach watykańskiego soboru ożywiło ruch w angielskim stronnictwie katolickim do rozmiarów bardzo znacznych. Literatura teologiczno-polemiczna zasila się ciągle świeżemi publikacyami, a jeżeliby sama ich liczba miała rozstrzygać o zwycięstwie, to Gladstone już dawno musiałby się uznać pokonanym. Ale na samej polemice nie poprzestaje stronnictwo katolickie. Zostaje ono w ciągłej styczności z źródłem tego prądu, który dziś w całej Europie ożywia i podtrzymuje wielką walkę kościelnopolityczną t. j. z Rzymem. Niedawno wyliczały dzienniki szereg znakomitych członków angielskiej arystokracji, którzy długo bawili w Rzymie, widocznie w zamiarach politycznych, bo pobyt ten nie przypadał w porę stosowną do wycieczek rozrywkowych. Don Carlos może nigdzie nie ma tylu i tak zupełnie swej sprawie oddanych zwolenników jak w Londynie. W angielskiej arystokracji katolickiej znalazł on gotowych do wszelkich ofiar zastępców swej sprawy, którzy nie wahają się występować w roli oficjalnych reprezentantów pretendenta, chociaż rząd angielski uznał w swoim czasie rządy marszałka Serrano.

Jednem z straszydeł, któremi dziennikarstwo od czasu do czasu trwoży krótkowidzących polityków, jest baśń o przymierzu pomiędzy Rumunią a Serbią z widocznym zamiarem nieprzyjacielskim wobec Turcji. Celem takiego przymierza nie mo-

7)
HOSPODARSKA GŁOWA
Opowiadanie JM. Pana Wita Narwoya
Rotmistrza gwardyi konnej koronnej.
Anno Domini 1777.

(Ciąg dalszy.)

Nie pozostawało mi już nic do roboty we Lwowie, jak tylko czekać cierpliwie, kiedy mnie p. generał Seeger zawoła do onego protokołu, tymczasem tedy ekspedycja do departamentu wojskowego wygotowała, raport zdając z tego, com zrobił z ordynansem moim. Ekspedycję tę moją pocztą wysłać chciałem, bo kuryery bardzo rzadko a i to najczęściej chyba prywatnie do Warszawy odchodzili, a mówiono mi, że teraz rząd cesarski aktualną i pilną pocztą na wszystkie trakty zaprowadził. Kiedym stał jeszcze we Lwowie garnizonem *anno Domini* 1767, tedy poczta tu także bywała, przez Króla Jegomości ustanowiona, a trzymał ją pan pocztmagister Deyma.

Ale jak tu pocztę trzymać było można, kiedy niespokojności były wszędy, a traktu pewnego ani znaleźć. Kiedy co ważniejszego wypadło, tedy każdy umysłowego sła, albo kuryerem posłużyć się musiał. Wysyłał wówczas p. starosta Kieki kuryery, wysyłał p. komendant Korytowski, a rosyjski generał Kreczetników, póki w Zółkwi stał, kazał pocztę do Warszawy trzymać. A i te pocztę krzywo szły, a często po drodze się rwały, osobliwie w czasie, kiedy konfederaci podjazdami w szachownicę się porozsadzali, pocztę trzęsąc, kuryery w areszt biorąc i ordynanse niszcząc rosyjskie i królewskie.

Teraz z Preszburga cesarski rząd pocztmagistra sprowadził; Reidern się zwał, a przypadkiem w gospodzie znajomość z nim wziąłem. Ten Reidern zreczny Niemiec był,

z rządem Rzeczypospolitej grzecznie się zniósł i tak pocztę ze Lwowa aż ku kordowi rozlokował, że raz na dwa tygodnie ku wygodzie wszystkich listy z Warszawy i do Warszawy *accurate* szły. Była zaś w onczas poczta na przedmieściu halickim, w pałacu Bielskich, tam więc poszedłem. Nie chciałem ekspedycyi mojej komubądź powierzyć, jako iż mi się ważną zdała, i że certyfikatu wymagać słusznosc miałem. Mówiono mi tedy, abym do starszego podoficera szedł, a był nim właśnie p. Bogdani. Kiedy do drzwi jego pukam i wejść chcę, właśnie dama jakaś z pokoju wychodzi. Usunąłem się grzecznie na bok, miejsce tej damie czyniąc, a widzieć jej dobrze nie mogłem, bo to w dość ciemnym korytarzu było. Słyszałem, jak ciężkie jedwabie szumiły i po tem damy dystygowanej się domyslałem, bez zamiaru a tak z ciekawości prostej na nią spojrze-łem.

Ledwie wzrok przelotny rzuciłem, a jakoś dziwnie zrobiło mi się w duszy i coś gwałtownie do pamięci się cisnęło. Zajrzałem owo w oczy duże, czarne, a tak wielkiego blasku pełne, że palić się zdawały żarem głębokim, płomienistym, a już powieć działym nawet piekielną, bo w nich ani słodkości żadnej, ani onej nadobnej i wdzięcznej wstydlivosti nie było, co tak pięknie przystoi spojrzeniu niewieści, a im więcej się oku męzkiemu umyka, tedy bardziej jeszcze wabić je się zdaje. Zamiast do postoficera wejść, bum już zapukał był, na miejscu stałem jak wryty, od oczu tych przedziwnych wzroku oderwać nie mogąc, tak jakoby one osobliwą jakąś tajemnicę w sobie miały, ku sobie czarując, a taką potęgą atrakcyi człowieka chwytając, jakby nieczysty w nich urok siedział...

Ale to mi się wszystkim jak strzałka przemknęło i przez myśl i przez żrenice. Zaraz też pewność miałem, że te oczy dobrze widział, i że nawet głębiej niegdyś do nich zaglądnął, aniżeli sercu zdrowo

było. A już żadną miarą pomylić się nie mogłem, bom podobne spojrzenie dwa razy tylko żywota mego całego znalazł, raz u cudzoziemca jednego, co jak widmo mi się zjawił i jak widmo znikł, w tajemnicy jak w obłoku czarnym się kryjąc, a to niejaki Zapatan awanturnik był, a znów drugi raz u panny jednej we Lwowie, właśnie w owym czasie, kiedym tu garnizonem z chorągwią moją stał.

Był wtedy we Lwowie kupiec jeden, Włoch rodem, Bonfanti się zwał, a niegdy winami przedniemi, bakaljami i bławatami hurtownie handlował. Ten młodzieniaszek do Lwowa się dostawszy, tu z Polką się ożenił, a z nią córkę miał, którą ja też poznałem, kiedy właśnie osiemnaście lat miała. Bonfanti na handlu wiele stracił, a w czasie, kiedym pierwszy raz do Lwowa przybył, wszystkim był, i kupcem i agentem i tłumaczem, majątku się na nowo dorabiając. Konie stręczył, broń przedawał, klejnoty w zastaw brał, kobierce sprowadzał, kręcąc jak się dało, by na swoje wyjść, a straconego grosza drugim nawrotem dopaść.

Ten owo Bonfanti córkę miał, na imię Marcelinę ochrzczoneą, ale że sam Włoch był, tedy Markoliną ją wołał, i tak ją też w mieście całem zwano. Tak była piękna ta dziewczynka, że nigdy piękniejszej nad nią nie widział, choć świata wiele zbiegłem i siła wdzięcznych dziewcząt jako młody żołnierz napatrzeć się mogłem. Wzniósł wzrostem była, że jeno w majestacie jej być; taka duma a pańskość z całej postawy, z chodu, z gestu każdego przebiegała. Ale co już najbardziej w niej było cudnego i osobliwe go, to oczy takie dziwne, duże, głębokie, palące, że bywało człowiek, choć ostrogami brzęczał i szablę nosił, gdy tak kiedy z kawalerską po dragońsku obcesowo w oczy te zaglądać chciał, spojrzeniu ich placu nie dotrwał, sromotnie się retyrował, a jakby żaczek jaki ku ziemi z wzrokiem uciekał,

I w tem owo zagadka osobliwsza oczu tych była, że ani słodkie ani wdzięczne były, że w nich coś tak głęboko gorzało, że na ich głębi ciemnej jakby jakaś tajemnica zdradziecko na czatach stała, co cię ciągnęła i odpychała, a przecież raz wzięwszy pewno już nie łacień znów puściła. Mój pan komendant, p. oberszter Korytowski, o tej panience mawiał, że *weneckie oczy* ma i tak ją też cała oficerya nasza nazywała, choć jeden z subalternych oficerów moich, niejaki Zaweyda zwykł był twierdzić, jako jejmość panna Markolina przez *sztańskie okulary* na świat patrzy...

Z ojcem jej Bonfantim, interes raz mając o kupno pistoletów tureckich, pannę tę poznałem, i odtąd choć nie miałem po co, do Włocha biegałem, rozmaite sprawunki fingując, pieniądze na fraszki wyrzucając, aby tylko tę pannę i te jej *oczy weneckie* często widzieć. Patrzyłem i patrzyłem aż się dopatrzyłem licha na zdrową głowę — bo i po co tu długo ukrywać — zawróciła mi ja panienka.

Nie byłem już młokos, wiek męzki u mnie w połowie swojej już był; na onym punkcie już stałem, z kąd taki dystans naprzd do grobu, jak w tył do kołyski. Nie bywałem nigdy płochego serca ani też czułości wielkiej sentymentów w sobie nie miałem, abym przed każdą gładką twarzyczką kapitulować miał a na łasce każdego wdzięcznego oczka wisił — na nic się to przecie nie zdało w tej przygodzie. Do tego nareszcie przyszło, że omal płochości kapitalnej się nie dopuścił i o rękę pannę Markoliny seryo nie prosił — a już nie wiem, kiedyby gorzej było, czy gdybym rekuzę był wziął, czy też gdyby, jako chciałem, żoną moją została.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

głoby być nie innego jak tylko ziszczenie mrzonek, któremi karmi skrajne organa Bukaresztu i Belgradu obalamujących czytelników swoich. Oba państwa miałyby według tych mrzonek odegrać rolę Sardynii wschodniej, oba miałyby się stać zawiązką potężnych mocarstw na Wschodzie. Na wykonanie takiego zamiaru nie wystarczą nigdy sprzymierzone siły Rumunii i Serbii, a gdyby nawet jakimś cudem nadarzyła się dobra sposobność do tego, to jeszcze samo przymierze Księstw Naddunajskich stanowiłoby nieprzezwyciężoną przeszkodę. Dla dwóch Sardynii nie ma miejsca nad Dunajem. Rumunia i Serbia pragnęłyby pochłonąć te same żywioły, więc musiałyby się tam stoczyć krwawa walka o skórę na starym i schorzałym ale zawsze jeszcze dość silnym niedźwiedziu.

Przegląd polityczny.

Austro-Węgry. Najj. Pan sankcjonował uchwaloną przez sejm niższo-austriacki ustawę zmiany niektórych postanowień ustawy o nadzorze szkolnym i ustawy o urządzeniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych.

— Minister-prezydent ks. Auersperg i minister obrony krajowej, pułkownik Horst, wyjechali d. 12. b. m. z Wiednia do Budapesztu.

— D. 12. b. m. rozesała c. k. centralna komisja statystyczna 8. i 10. zeszyt rocznika statystycznego za rok 1872. Zeszyt 8. zawiera: Stowarzyszenia, towarzystwa akcyjne, zakłady bankowe i kredytowe, stan czynny i bierny realności. Zeszyt 10. zawiera: Zakłady sanitarne i dobroczynne i Statystykę pożarów.

— W Pradze wykonaną została w tych dniach uchwała powzięta przez sejm czeski co do oddania obu politechnicznych zakładów krajowych w zarząd państwowy; zakład niemiecki oddany został dnia 7. b. m. a zakład czeski d. 11. b. m.

— D. 12. i 13. b. m. odbyło się w Pradze posiedzenie rady zawiadowczej kolei północnej i kolei Turnau-Kralup a to głównie z powodu wygłoszonego przez Ofenheima zdania, że przeciwko tym zakładom należałoby także wdrożyć postępowanie karne. Postanowiono — jak donosi *Presse* — wystosować odezwę do przewodniczącego trybunału sędziów przysięgłych w Wiedniu w sprawie Ofenheima, tudzież memoriał do Rady Państwa.

Niemcy. (Z parlamentu.) We wtorek 12. b. m. przystąpiła Izba najprzód do obrad nad wnioskiem dep. Parczewskiego, który brzmiał: „Parlament zechce uchwalić: 1) wzywa się rząd na podstawie art. 31. konstytucji, aby zarządzone przeciw dep. Donimirskiemu w skutek odwołania się prokuratora toruńskiego postępowanie z powodu obrazy sądu obwodowego w Toruniu wstrzymane zostało podczas trwania sessyi, 2) wzywa się kanclerza państwa, aby zarządził co potrzeba dla wykonania tej uchwały.”

Postępowanie karne, o którym mowa, wszczęte zostało z powodu przedruku w *Gazecie Toruńskiej* mowy dep. Donimirskiego, którą sąd toruński czuł się obrażonym. Sąd pierwszej instancji uwolnił oskarżonego, przeciw czemu apelowali prokurator. Parlament po krótkim przemówieniu dep. Parczewskiego, przyjął wniosek powyższy.

Następnie przystąpiono do pierwszego czytania wniosku ustawy o księgach stanu cywilnego i obowiązkowych ślubach cywilnych. Pierwszy w tej sprawie zabrał głos dep. bawarski Jörg. Na wstępie wspominał on o rozprawach, jakie nad tym przedmiotem toczyły się w byłej Izbie bawarskiej. Jakkolwiek była ona złożoną w przezwanej części z żywiołów liberalnych, to jednak w porozumieniu z ministrem Lutzem oświadczyła się wówczas przeciw potrzebie zaprowadzenia ślubów cywilnych w Bawarii. Stosunki od tego czasu nie zmieniły się wcale, a przedłożenie sprzeciwia się poczuciu prawnemu i religijnemu uczuciom bawarskiego ludu, któremu ustawa taka wydałaby się nie prawem, lecz gorzkiem bezprawiem. Projekt ułożony jest wedle zapatrywań protestanckich, pogwałca przeto sumienie katolickiego ludu. Mowca utrzymuje, że prawo o małżeństwach należy do praw zastrzeżonych Bawarii (*Reservatrechte*), co do których ustawodawstwo nie przysłuży cesarstwu. Może panowie przywieść do skutku swe tendencje stronnicze, ponieważ macie władzę w rękach, ale postępowanie takie nie zgadza się z ideą państwa, opartego na prawie. Udawaliśmy się do państwa z prośbą o pomoc, a państwo odpowiedziało nam tym projektem. (*bravo z lewicy*). To „bravo” nie wyszło z pewnością z ust Bawarczyka (głos: *nie!*) Rząd bawarski zanim zgodził się na ten projekt, winien był zasięgnąć zdania obu Izb bawarskich. To postępowanie rządu bawarskiego jest dla mnie wręcz niepojętem i sprawiło mi głęboką boleść (*wesołość*). Wierzę panowie słowom uczciwego człowieka (*oho! niepokój*). Przy obradach nad jednolitą ustawą cywilną wyraził się niedawno dep. Lasker, że aby celu tego dopiąć, trzeba by z koron pojedynczych krajów wyjąć wiele pięknych pereł. Te pereły są jednak oraz własnością ludu i kraju, a rozprawy nad

niniejszym projektem sprawiają na mnie takie wrażenie, jak gdyby wylamywano wszystkie te piękne pereły z korony bawarskiej i na ich miejsce umieszczono napis: wyprzedane (*wielka wesołość*). Wyborcy bawarscy powinni być rzeczywiście dbać więcej o swoje interesa. Dajmy na to, moi panowie, że ja jestem „*ein Reichsfreund* (*ogromna wesołość*)” to jest w tym sensie, w jakim go biorą korespondencje między hr. Arnimem a kanclerzem (*wesołość*). Wtedy powiedziałbym do panów (zwracając się do lewicy) że traktaty, wiary i uczciwość cokolwiek za mało cenicie.

Prezydent przerywa mowę wzywając go do porządku.

Dep. Jörg konstatuje raz jeszcze, że projekt ten sprzeciwia się prawu konstytucyjnemu.

Dep. Völk (również Bawarczyk, ale pruski) odpowiada Jörgowi. Projekt ten nie jest wcale pogwałceniem traktatów, ponieważ konkordat bawarski z r. 1818 nie jest dla Bawarii traktatem lecz ustawą. Śluby cywilne są odwieczną instytucją niemiecką, którą prawo kanoniczne przyjęło Sakramentu małżeństwa nie udziela kapłan, lecz małżonkowie sami udzielają go sobie zapomocą konsensu wobec księdza. Śluby cywilne są postulatem wolności sumienia.

Stan moralny ludu poprawi się zresztą zaprowadzeniem ślubów cywilnych, gdyż wiele t. z. dzikich małżeństw przybierze formę legalną. Jeżeli p. Jörg mówi, że korona bawarska skutkiem tej ustawy pozbawiona zostanie znowu kilku pereł, to ja muszę tu podnieść, że państwa partykularne przez utworzenie cesarstwa niemieckiego nie tylko nie straciły, lecz owszem zyskały wiele na bezpieczeństwie.

Po kilku jeszcze przemowach za i przeciw ustawie zabrał głos pełnomocnik bawarski i minister sprawiedliwości Dr. von Fautstle. Przedewszystkiem parę słów w odpowiedzi na zarzut, że rząd bawarski naruszył przepisy konstytucji. Rząd musiał mieć na względzie nie tylko sam konkordat, lecz także dalsze postanowienia konstytucji, które co najmniej tę samą mają wagę. Mowca przytacza kilka paragrafów konstytucji i wywodzi z nich prawo rządu bawarskiego zaprowadzenia świeckich sądów małżeńskich. W Palatynie bawarskim istnieją one dotychczas, a jeżeli w reszcie Bawarii zatrzymane zostały sądy duchowne, to jedynie dlatego zawieranie małżeństw w Bawarii uregulowane było na zasadach wyznaniowych. Obecnie jednak przy zaprowadzeniu ślubów cywilnych musi duchowne sądownictwo ograniczać się tylko do sakramentalnej części małżeństwa, a zresztą wejść w życie sądownictwo świeckie.

Kwestya odpowiedzialności rządu bawarskiego za jego wotum w Radzie Związkowej nie należy przed forum parlamentu;

winna ona być wytoczoną przed sejm bawarski. Zarzucają rządowi bawarskiemu pogwałcenie konstytucji; zarzut ten wobec konstytucji cesarstwa nie jest uzasadnionym, inaczej bowiem można by powiedzieć, że każda ustawa państwowa (*Reichsgesetz*) pogwałca konstytucję państw pojedynczych. Mowca odpiera następnie zarzut naruszenia praw zastrzeżonych Bawarii. (*Reservatrechte*).

Regulowanie postępowania sądowego jest rzeczą państwa, bez względu na to, czy przedmiotem jego są sprawy czysto cywilne czy małżeńskie. Nie ma przeto mowy o pogwałceniu konstytucji bawarskiej ani też bawarskich praw zastrzeżonych.

Ustawa niniejsza jest po prostu produktem nowych stosunków, którym nie odpowiadają już dotychczasowe ustawy małżeńskie. Dla rządu bawarskiego decydującym był wzgląd na ściśle rozgraniczenie kompetencji państwa i kościoła. W chwili, gdy takie rozgraniczenie przyjdzie do skutku, zostanie przywróconym spokój, którego każdy patriota życzyć sobie musi.

Przy głosowaniu przyjęła Izba całą ustawę; centrum i niektórzy konserwatyści głosowali za odesłaniem tej ustawy napowrót do komisji.

Francya. Po uchwaleniu projektu ustawy o kadrach wojskowych, przystąpi Zgromadzenie narodowe do obrad nad projektem ustawy o przeniesieniu władzy czyli do t. z. wniosku Ventavon, który tak opiewa: Art. 1. Marszałek Mac-Mahon, prezydent republiki będzie i nadal wykonywał pod tym tytułem władzę egzekucyjną, udzieloną mu na mocy uchwały Zgromadzenia narodowego z dnia 20. listopada 1873. Art. 2. Marszałek Mac Mahon jest odpowiedzialnym tylko w razie zbrodni stanu. Ministrowie są wobec Izby za ogólną polityką rządu solidarnie, a za swe osobiste czynności każdy z osobna odpowiedzialni. Art. 3. Władzę ustawodawczą wykonują dwa Zgromadzenia. Izba deputowanych wybierana będzie na zasadzie powszechnego prawa głosowania i pod warunkami przepisanych w ustawie wyborczej. Senat składa się z członków wybranych i mianowanych, a to w stosunku i pod warunkami, przepisanych odrębną ustawą. Art. 4. Marszałkowi - prezydentowi republiki służy prawo rozwiązania Izby deputowanych. W tym razie muszą się odbyć wybory powszechne najdalej w przeciągu sześciu miesięcy licząc od dnia rozwiązania. Z upływem czasu oznaczonego z dnia 20. listopada 1873. jakoteż w razie opróżnienia władzy prezydyjanej zwołuje rada ministrów niezwłocznie oba Zgromadzenia, które połączwszy się w kongres uchwalą, co się nadał stać ma. Podczas trwania władzy wykonawczej marszałka Mac-Mahona może na-

Artysta-fałszerz.

(Dokończenie.)

Nie nie pomogły obietnica i przechwałki fałszerza i jego współników — winowajcy skazani zostali do robót ciężkich w Syberji w r. 1828. W Tobolsku bracia się rozstali; Feliks poszedł dalej, Ignacy został na miejscu; — jaki był koniec Tiurka, nie wiemy, zresztą nie obchodzi to nas wcale.

Starszy Cejzyk potrafił zjednać sobie i tam sympatyę ogólną, roboty jego rozchwytywano za grube pieniądze, wysyłano je do Petersburga i do kraju, gdzie miały pokup niemały. Zaczęło mu się dobrze powodzić; ożenił się z Sybiraczką, bardzo do niego przywiązaną, zbudował piękny domek, założył ogród fruktowy, miał już dwóch synów, miał wspaniałego opiekuna w osobie p. Piotra Moszyńskiego (obecnie mieszkającego w Krakowie), który mu wyznaczył 2.000 złotych wsparcia, a władze miejscowe lubiły go, nieledwie starając się o jego względy.

Nie wytrzymał wszakże fałszerz. Zabrał się znowu do podrabiania asygnat, a złapani i osadzeni w więzieniu, wysłani potem zostali do Nerczyńskich zakładów do Akatui, gdzie brata już nie zastał, bo ten umarł w Oloczach nad Argunją. Rzemiosła swego nie rzucił Cejzyk, podrabiał banknoty i tutaj. Brano go na łańcuch za to, przykuwano do taczki, karano surowo — daremnie. Po kilkunastu latach wreszcie uwolniony, osiadł w Werchnie na Udińsku jako kolonista, a w 1857 r. przeniósł się do Irkucka Skazańczy z 1863 r. już go nie zastali, umarł spędziwszy blisko lat 30 w kopalniach.

— Znano tu — pisze p. Maksymow — Cejzka jako starca, o bladym i pomarszczonym obliczu, które kiedyś musiało być piękne, a teraz miało wyraz surowy. Zdo-

biły je siwe włosy i biała, długa broda. Pracował on i tutaj, ale tylko dla podtrzymania życia. Żona i syn pomagali mu lepić figurki wedle dawnych wzorów, ale brakło już tym utworom życia i piękności.

Z robót cenniejszych, posiadających nie małą sławę i wielką wziętość artystyczną, wyszczególnimy tutaj niektóre, podług spisu zrobionego przez p. Maksymowa, w czasie jego pod oży po Syberji: *Zakład Akatuijski* (płaskorzeźba): W głębokiej kotlinie więzienie, w oddaleniu górne sioło, za górą zachodzi słońce, kilka obłoków na niebie. Na przednim planie sztolnia, obok niej grupa więźniów, wiozą oni srebrną rudę; obok artysta zakuty w kajdany, z łańcuchami u rąk, trzyma taczkę przed sobą. Ubranie na nim p. rwane i potłane, widac nagie ramie, spodu nie przetrzało na kolanie, u pasa sznur podtrzymujący pęta. Więzień napół leży, oparty na prawej ręce, w lewej trzyma młotek; na twarzy smutne zamyślenie i spokój odpoczynku po ciężkiej pracy.

Obrazek cały wyrity na zwyczajnej glinie, wielkości półkarsza. grubość tablicy glinianej ledwie $\frac{3}{4}$ centymetra wynosi. Jest to najwyżej ceniony utwór Cejzki; i istotnie najmniejsze drobnostki z uderzającą prawdą i precyzją tu wykonane. Suma pieniężna, jaką zań właściciel zapłacił, wystarczałaby na zapewnienie skromnego bytu artyście.

Cejzyk w więzieniu, płaskorzeźba z gliny zwyczajnej, przedstawia samego fałszerza, jak w zadumie patrzy na wizerunek Chrystusa rozpięty na krzyżu, dwie myszki zwabione ciekawością igrają u nóg jego. *Cejzyk w więzieniu*, płaskorzeźba z gliny zwyczajnej, autor w niej stoi u okna zakratowanego z wyteżonym wzrokiem, do którego zbliża się kobieta z dwoma chłopcami. *Mieszkanie Cejzki na posiedzeniu*, płaskorzeźba z gliny zwyczajnej, wyobraża ubogie, skromne mieszkanko, bogate wszakże w sprzęty gospodarskie, wykonane z wielkim talentem. Te trzy ostatnie rzeźby gliniane powtarzał Cejzyk kilkakrotnie. Nie są

one jednakowych rozmiarów, formatu jednak ówiartkowego nie przechodzą.

Inne płaskorzeźby wyobrażają *Chrystusa błogosławiącego dzieci*, *Św. Barbare*, *Św. Józefa*, *Św. Cecylię* i t. d. Statuetki słynniejsze: *Arystoteles z księgą pod drzewem*, *Budda*, nadto cały szereg bożków pogańskich, przez plemiona koczujące w Syberji nabywanych; *Murawiew apostoł*, *Piotr Moszyński*, ks. *Trubecki*, *Eunin* (biusty.)

Krom tego wszystkiego pozostało po Cejzku niezliczone mnóstwo naczyń rozmaitych, kubków, fajek, filiżanek, miseczek ozdobionych natchnioną ręką rzeźbiarza. Szczególnie słynne i bardzo wysoko cenione — trudno cały szereg bożków pogańskich, przez plemiona koczujące w Syberji nabywanych; Szklanka na cygara i kubek myśliwski. Szklanka ozdobiona taką rzeźbą: Więzień przykuty do taczki odpoczywa pod pnem spruchniałym, otwór w pniu służy za miejsce dla składania cygar, taczka za skład na zapalki. Wysokość tego utworu wynosi 24 centymetry. Kubek myśliwski ozdobiony w godła strzeleckie, i grupe zwierząt zabitych. Jest to wypukła rzeźba, bogactwo fantazyi tu wielkie, układ wysoce umiety. Ostatnie to dwa arcydzieła Cejzki z ciemnej palonej gliny.

Tyle tylko o Cejzku znaleźliśmy szczegółów, choć także z miejscowych czerpalismy podać.

Szczerze wyznajemy, że artysta ten i fałszerz zarazem, pozostanie dla nas nierozwiązaną psychologiczną zagadką... Lekceważy sobie to, co mogło mu dać sławę i znaczenie, zapewnić byt i zdobyć szacunek, a ima się ciągle drogi występku, dąży do odzyskania swobody na to tylko, żeby się zabrać do fałszowania papierowych pieniędzy... Próby niefortunne mogły przekonać o bezskuteczności niuenczejowych zabiegów, ale doświadczenie dawniejsze i przebyte troski nie zdołały go poprawić. W więzieniu tylko trudnił się garncarstwem; pod kluczem zamknięty tworzył arcydzieła, raz wypuszczony z zakraty, niechętnie przyjmuje zamówienia, choć niemal na wagę złota płacone; roboty jego noszą wówczas cechę pospiechu; nie

może się od nich wymówić, bo służą mu one niejako za maskę, ukrywają przed światem przed władzą pilnie choć z daleka go strzegącą — ale główny cel życia, jakąś wewnętrzną konieczną jego potrzebą — fałszerstwo...

Pięć razy przystępował do niego zawsze z niepożyta energią: po dwakroć w Rosyi europejskiej, raz w Wiedniu, raz w Tobolsku i raz w Akatui... Niestało mu w końcu materyału, o papier było dość trudno, więc z ołowiu wyrabia złotówki, bawi się w niewdzięczną rzeźbę drobnej zdawkowej monety; w ciągu dnia ledwie jedną sztukę mógł dokładnie wykończyć, kiedy za łada drobnośkę z chleba, z gliny, wyrobioną w ciągu dwóch godzin płacono mu po kilka dukatów... Proszę wytłumaczyć tę dziwną nielogiczność?...

Ale lat przybywało, wiek ubieł głowę siwizną, straszna kilkunastuletnia praca przy taczkach sterła siły, wyczerpała energię — Cejzyk zanichał fałszerstwa, ale jednocześnie opuścił go artystyczne poczucie piękna... Oglądał się po tobie i ze zgrozą zobaczył, że życie całe zbiegło smutno, wśród szczeru kajdan, że wszystkie jego tak wysoko cenione utwory noszą piętno niewoli, apoteozują niejako występki... I wówczas to zaczął rzeźbić wizerunki świętych, ale bez natchnienia, bez tego gorącego zamiłowania, bez tego ciepła, które przebiegało w każdej jego dawniejszej produkcji — widocznie pracował tylko dla chleba.

Śmierć rzuciła zasłonę zapomnienia na tę smutną mogiłę, ubogi rachunek spulchny artystycznej podaliśmy tutaj; w przyszłym spisie rzeźbiarzy polskich i Cejzyk znajdzie miejsce, choć większa połowa robót jego w proch się już rozspalała. Rodzina Cejzyków do dziś żyje w Syberji, pochodzenia się nie wypiera, choć nie zna mowy ojczystej; mężczyźni trudnią się kupiectwem i posiadają szacunek ogólny.

Dr. Antoni J..

stąpić rewizji ustaw konstytucyjnych jedynie na żądanie marszałka.

— Organ umiarkowanej prawicy *Gazette de France* zamieszcza następujący komunikat: „Marszałek Mac-Mahon nie wzywał wcale deputowanego Larey do utworzenia nowego gabinetu, również nie prawdą jest, jakoby deputowany Larey był oświadczył marszałkowi, iż będzie się sprzeciwiał uchwaleniu ustaw konstytucyjnych. Ponieważ zaś każdemu wiele na tem zależy, musi, ażeby sprawa ta w należytem świetle była przedstawiona, musimy donieść, że deputowany ten, zapytany o dzisiejszem położeniu, odpowiedział, że według jego mniemania w Zgromadzeniu narodowym nie znajduje się większość za ustawami konstytucyjnymi. Jeżeli głosił przeciw pierwszeństwu dla projektu ustawy o utworzeniu senatu, czyli to dlatego, ponieważ większość stronnictwa, którego jest członkiem, uchwaliła głosować przeciw temu pierwszeństwu. Zresztą deputowany Larey nie chciał brać udziału w przeprowadzeniu do skutku planu co do utworzenia nieosobistego senatu.

Moniteur universel pisze, że wykonanie ustawy o kadrach wojskowych będzie kosztowało około 20 milionów franków.

Odwiedziła hr. Girgenti, starsza siostra króla Alfonsa udaje się wkrótce w podróż do Hiszpanii. Królowa Izabella ma zamiar zabawić jeszcze jakiś czas w Paryżu, z kąd następnie uda się na kilkumiesięczny pobyt do Palma na wyspie Majorca. (Z tamąd już nie daleko do Hiszpanii; Red)

— (Zgromadzenie narodowe) obradowało 11. b. m. nad projektem ustawy o kadrach wojskowych. Jenerał Changarnier dziękował w imieniu Zgromadzenia narodowego komisji wojskowej, a w szczególności sprawozdawcy jej jenerałowi Charetton za trud i starania około wypracowania tak ważnego projektu ustawy, dowodził jednak, że Zgromadzenie narodowe nie może się zajmować projektami ustaw wojskowych i postawił wniosek, ażeby projekt ten odesłano do ministerstwa wojny i przystąpiono do obrad nad ustawami konstytucyjnymi. Sprawozdawca Charetton sprzeciwiał się stanowczo wnioskowi Changarniera; jenerał Billot (z lewicy) żądał ażeby gabinet oświadczył się co do wniosku Changarniera, lecz żaden z ministrów nie zabrał głosu. Billot bronił projektu komisji i zbijał zarzut, jakoby projekt ten sprowadzał wielkie zamieszanie w organizowaniu armii. Jenerał Pellissier sprzeciwiał się projektowi komisji z powodu, że wprowadza on nowości, których nie wypróbowano, a które mogą stać się bardzo niebezpiecznymi. Miał jeszcze przemawiać jenerał Quillemont, lecz Izba dla spóźnionej pory, odroczyła swe posiedzenie do dnia następnego.

Hiszpania. Wiadomość, podana przez *Observer* londyński o zaręczeniu się króla Alfonsa z córką księcia Montpensier, została jak wiadomo, formalnie zaprzeczona. W każdym razie wskazuje ona, że między nowym królem hiszpańskim a rodziną Orleanów panują stosunki ścisłej zażyłości.

— O genezie obecnego gabinetu hiszpańskiego podaje paryżski *Temps* szczegóły, mający pewne znaczenie polityczne. Oto szef stronnictwa Alfonsistów Cannovas de Castillo, gdy chodziło o utworzenie gabinetu alfonsistowskiego, powołał do siebie między innymi także p. Fernando Alvarez, jednego z najsłynniejszych ultramontańskich członków tego stronnictwa. Alvarez wyraził swe zdziwienie, że do gabinetu restauracyjnego powołano także takich ludzi jak Ayala, który podpisał był manifest rewolucyjny w Kadyksie. Cannovas przyznał, że nominacja ta jest paradoksalną, ale dodał, że uważa za rzecz konieczną w interesie młodego króla, aby w gabinecie były reprezentowane także zasady rewolucji wrześniowej; zresztą mówił Cannovas, czas nagle, przed świtem bowiem gabinet musi być złożony. Alvarez przyjął ofiarowaną mu tekę ministerialną pod warunkiem, aby *Gaceta* rządowa ogłosiła nazajutrz rano dekrety znoszące zaprowadzoną przez rząd wrześniowy organizację sądową, sądy przysięgłych, śluby cywilne i wolność wyznań. Przeciw temu powstał Romero Robledo, który był jednym z głównych działaczy rewolucji 1868 r. i zasiadał w gabinecie króla Amadeusza. Ponieważ o pogodzeniu sprzeczności ani mowy być nie mogło, a Alvarez z postawionych przez siebie warunków zrobił kwestję swego sumienia katolickiego, musiano wypuścić Alvareza z kombinacji, Cannovas oświadczył bowiem, że w chwili obecnej tylko liberalna polityka jest możliwa. Po odejściu Alvareza kilku ministrów zapewniło Cannovasa, że w gruncie rzeczy jednemu są z Alvarezem zdania, i że jedynie względy okolicznościowe dzieli ich na razie od niego. Pozostali oni w gabinecie wyrażając nadzieję, że król wyda wkrótce sam żądane dekrety.

Gazeta Lwowska Nr. 12, z dnia 15. Stycznia,

I rzeczywiście, nadzieje ich spełniły się wkrótce, bo *Gaceta* ogłosiła już dwa dekrety znoszące ustawę o postępowaniu ustunem i jawnem i o sądach przysięgłych. *Indep. belge* donosi, że opinia publiczna nie przyjęła niechętnie tych reakcyjnych kroków nowego rządu.

— Wedle doniesienia *Agence Havas* ofiarowała madrycka rada ministrów jenerałowi Balmaseda, właściwemu sprawcy *pronunciamiento* ostatniego, jenerałowi kapitanat Kuby. Jenerał miał oświadczyć gotowość przyjęcia tej posady pod warunkiem jednak, aby mu dodano 20.000 ludzi, których do uspokojenia wyspy koniecznie potrzebuje.

— *Germania* pisze że wedle ostatnich wiadomości, jakie otrzymała z głównej kwatery karlistowskiej, armia Don Carlosa „oczekuje z niecierpliwością dnia, w którym wojska rządu madryckiego odważą się zaćpieć ją. Żołnierze króla pogardzają nikczemnymi wabieniami rewolucji tak samo, jak jej pogroźkami i są silniej niż kiedykolwiek zdecydowani w obronie swych zasad zwyciężyć albo zginąć”. Don Carlos znajduje się w Durango; nie traci on otuchy, tak przynajmniej zapewnia w swej ostatniej proklamacji, której brzmienie dosłowne podamy wkrótce.

— Korespondent madrycki *Indep. belge* pisze, co następuje: „Jeden z oficerów armii północnej opowiadał mi jak Serrano zachował się na pierwszą wiadomość o obwołaniu Alfonsa królem przez armię. W nową z 29. na 30. Grudnia zebrał się jenerałowie i oficerowie sztabowi stacyonujący w okolicy Logronno, aby naradzić się co czynić należy wobec tego co zaszło. Konferencja trwała przez całą noc. Postanowiono jednogłośnie popierać ruch alfonsystowski. Nazajutrz o godz. 7 rano polecono jednemu z oficerów zawiadomić o tej uchwale marszałka Serrano. Oficer zastał marszałka przy śniadaniu, i oznajmił mu na wstępie, że przynosi złą wiadomość. „Przychodisz mnie aresztować?” zapytał żywo marszałek. „Nie — odpowiedział oficer — lecz muszę zwiastować W. wysokości, że armia północna postanowiła obwołać Don Alfonsa królem”. — „Armia ma rację — odrzekł na to spokojnie Serrano — i nie myślę wcale opierać się tej decyzji. Owszem osobiście muszę szczerze temu przyklasnąć, gdyż jest to obecnie jedyne możliwe rozwiązanie.”

KRONIKA

— **Na rzecz Towarzystwa artystów** dane będzie w poniedziałek, 18. b. m. przedstawienie teatralne, w którego program oprócz koncertu wchodzi prześliczny fragment dramatyczny na tle biblijnym osnuty: *Samson* Kornela Ujejskiego. Samsona grać będzie p. Ładniewski, rolę Lami pani Nowakowska.

† Stanisław Lubicz Sawicki, c. k. starosta jaworowski, zmarł przedwczoraj tknięty apopleksją.

× **Ważna i ciekawa** dla kraju naszego publikacja opuściła świeżo prasę w Wiedniu. Jest to praca pana Edwarda Windakiewicza, nadkomisarza górniczego, p. t. *Das Erdöl und Erdwachs in Galizien Wien 1875 Alfred Holder, k. k. Universitätsbuchhändler*. Pan Windakiewicz oddał wielką przysługę krajowi, zajmując się badaniem tej gałęzi naszego krajowego górnictwa, i złożywszy owoce swej starannej pracy w tem dziele. Jak się dowiadujemy, publikacja ta pojawi się także w języku polskim.

* **Śmierć w skutek zagorzenia.** Ruchla Berggrün, żona malarza, licząca lat 20 w domu pod l. 24 przy ulicy Słoczej zamieszkała, zagorzała onegdajszej nocy skutkiem nieostrożnego zapalenia tak mocno, iż ją rano już nieżywą w łóżku zastano. Drugi to niestety w tym tygodniu wypadek tego rodzaju.

* **Uszkodzenie ciała.** Jan Ochota, włościanin z Radziechowa, jadąc szybko i nieostrożnie przejechał wczoraj przed południem izraelitkę, Gitlę Reisową, skutkiem czego została ona znacznie w krzyże uszkodzona. Reisową odprowadzono do domu, włościanina zaś oddawiono do policyi.

— **Statystyka pożarów we Lwowie.** Odbieramy od głównej komendy miejskiej straży ogniowej lwowskiej następujący wykaz statystyczny ugaszonych w ubiegłym roku (1874) przez tęż straż ogniową pożarów i ogni kominowych, a mianowicie: w tym czasie ugaszono 5 ogni dachowych, 12 pokojowych, 2 ścienne lub sufitowe, 33 kominowych, 1 piwniczny, 2 sklepowe i 1 eksplozy. Porównanie z poprzednim rokiem 1873 wykazuje w tym samym porządku cyfry: 5, 7, 6, 38, 1, 3, 1.

* **Przypadkową śmiercią** zginął dnia 5. b. m. włościanin Fedio Fedasz w Bobere, w Turczańskim. Odbierając na stychu stodołę podawaną mu słomę, skutkiem własnej nieostrożności spadł na twarde boisko tak nieszczęśliwie, że z powodu pęknięcia czaszki na miejscu życie zakończył.

* **Na rzecz pogorzelców gorlickich** zebrało starostwo Zbarazkie ze składek w swym powiecie kwotę 187 złr. 36 ct., w której mieści się 50 złr. złożonych z wyłączeniem przeznaczeniem dla dotkniętych pożarem urzędników gorlickich; starostwo Przemysłańskie zaś zebrało kwotę 17 złr. 32 ct. Poszczególne kwoty zostały już odesłane na miejsce przeznaczenia.

† **Piotr Wysocki**, znany z dziejów powstania polskiego z r. 1830, zmarł dnia 8go stycznia w rodzinnym swym mieście Warce nad Pilicą na Mazowszu, licząc lat 78.

† **Natale di Sorvilla**, austro-węgierski konsul generalny w Neapolu, komtur orderu Franciszka Józefa i komandor orderu korony włoskiej, podług telegramu z Rzymu zmarł dnia 13go b. m.

— **W niemieckiej wyprawie naukowej** w głąb Afryki, która wkrótce z Portugalii wypłynie, weźmie udział austriacki porucznik artylerji Antoni Lux. Wyprawa ta podąży w ślady Livingstona i postanowiła nieprędkiej powrócić do Europy, aż dokładnie spełni swój program.

— **He waży gwiazdka?** Na jednym z ostatnich posiedzeń paryskiej Akademii umiejętności przedmiotem rozpraw było zagadnienie, ile waży może najmniejsza, zaledwie golem okiem dostrzegalna gwiazdka w znaku przez uranografów nazwanym *Ophiuchus*. Obliczenia dokonał słynny Kamil Flammarion. Wypływa z niego, że gwiazdka ta jest trzy razy cięższą od słońca, a milion razy tyle waży co ziemia. Odległość jej od naszego oka wynosi pięćdziesiąt cztery tysięcy miliardów (54.000.000.000.000) mil francuskich. Kula armatnia, która potrzebowałaby 6 lat, ażeby ugodzić w słońce, musiałaby lecieć ośm milionów czterysta tysięcy lat, ażeby przebyła przestrzeń dzielącą nas od owej „gwiazdki”.

— **Francuskie brylanty koronne**, w r. 1870 na rozkaz ówczesnej cesarzowej regentki złożone zrazu w ministerstwie skarbu, następnie w banku Francuskim, a w końcu w jednej z wojennych przystani nad oceanem Atlantyckim, jak się dowiaduje *Ordre*, sprowadzone zostały znów do Paryża i oddane pod nadzór zawiadowstwa dóbr narodowych. W pierwszych czasach ostatniego cesarstwa wartość francuskich brylantów koronnych wynosiła około 20 milionów franków; wszelako cesarz Napoleon III, jak zapewnia przytoczony wyżej dziennik bonapartystowski, znacznie powiększył ten skarb.

— **Król Siamski** świeżo znów dał dowód, że mu nie są obojętne zdobycze wiedzy świata zachodniego, że umie cenić uczonych i żywy bierze udział w ich zabiegach. Na ostatnim posiedzeniu angielskiego Towarzystwa astronomicznego w Londynie, odczytano list prywatnego sekretarza jego królewskiej mości, w którym tenże imieniem swego monarchy uprasza Towarzystwo, ażeby wysłało reprezentantów swych do Siamu na dzień 6. kwietnia, w celu obserwowania zupełnego zaćmienia słońca, przypadającego w ów dzień. Uczonym gościom ofiarowuje król wszelką pomoc i zapewnia, że czeka ich w Siamie najgościniejsze przyjęcie. Przyczeka mianowicie, że wnieść będzie dla obserwacji odpowiednie obserwatorium, odstawi europejskich astronomów od wybrzeża na stację i odda im na usługi dwóch angielskich oficerów, których ma na swym dworze.

— **Nowe prawo morskie norwesk**ie zaszczyt przynosi ustawodawstwu tego kraju. Obowiązuje ono statki norweskże do niesienia wszelkiej pomocy rozbitkom w razie starcia się przypadkowego z jakim okrętem, a to pod karą wysokiej grzywny a nawet więzienia. Prawo to obowiązuje już od dnia 1. bm.

— **Purytańska rada gminna** Nowego Jorku zabroniła widowisk teatralnych w dni świąteczne i niedzieln.

— **Fantastyczne pułki.** Jakiś żartowniś pisał między lud w gubernii kijowskiej pogłoskę, że ma być zarządzone pobór 18letnich chłopców i dziewcząt dla utworzenia dwóch pułków, które wysłane być mają na dwór córki cesarza rosyjskiego, księżniczki Edynburskiej, do Anglii! Pogłoska ta wielki popłoch sprawiła między ciemnym ludem i trudniej teraz tę niedorzeczność wybić z naiwnych umysłów, aniżeli ją było zaszczepić.

— **Mormonowie**, których rząd Stanów Zjednoczonych dłużej tolerować nie myśli, podług niektórych dzienników amerykańskich mają zamiar opuścić swe siedliska nad jeziorem Słoaem i przesiedlić się do Mekeyku. Dopóki Mormonowie żyli w zupełnej odrębności, zdala społeczeństwa północno-amerykańskiego, na pustkach, które uprawili i zamienili w kraj „miodem i mlekiem płynący”, leżało to w polityce rządu waszyngtońskiego nie przeszkadzać rozwojowi gorzącej tej sekty, ileż pracownicy sekciarze w istocie pod wielu względami spełniali zadanie cywilizacyjne wśród dzikich plemion indyjskich w okolicach Słonego jeziora; dziś, gdy osady mormońskie drogą żelazną *Pacific* niejako zbliżone zostały do świata cywilizowanego a mieszkający ich zmieszani z ogółem społeczeństwem, łatwo pojąć, dla czego ów rząd nie może już pobłażliwie okiem spo

glądać na wyznawców proroka z Utah, oddających się wielożeństwu i t. p.

† **Dr. Edward Grebner**, prezydent krajowy tyrolski i deputowany do Rady państwa z miast Bozen Meran-Glarus, zmarł dnia 11. b. m. po krótkiej słabości w Brunecku. Zmarły należał do stronnictwa mieniącego się „niemiecko-liberalnem” i był członkiem klubu postępowego; w ostatniej rozprawie budżetowej był specjalnym sprawozdawcą komisji dla budżetu ministerstwa rolnictwa.

Do sprawy fałszerstwa kuponów węgierskich drogi żelaznej Wschodniej wnieoszony został także nadbuchar tej drogi Ludwik Pope. Dnia 11. b. m. uwięziono go na rekwizycję sądu karnego. Pope — jak śledztwo wykazało — zostawał w stosunkach z głównym sprawcą fałszerstwa, Weisssem, i odbierał od niego listy z pieniędzmi.

NOTATKI LITERACKO-ARTYSTYCZNE.

× **Zbiorowych dzieł Wincentego Pola**, wydanych przez rodzinę poety nakładem lwowskiego księgarza F. H. Richtera wyszedł tom pierwszy, i przynależą te należy, bardzo pięknie zainaugurował to wydawnictwo. Papier wytworny, druk piękny, czysty i staranny. Tom ten pierwszy obejmuje następujące utwory Pola: *Wit Stwosch, Pacholę hetmańskie*, i rapso dy rycerski *Z wyprawy wiedeńskiej*. Spodziewać się należy, że pierwsze zupełne wydanie tyle popularnego poety, prowadzone tak wzorowo, znajdzie bardzo licznych przedplacicieli.

× **Dr. Piotr Chmielowski** drukuje w *Tygodniku ilustrowanym* nader zajmujące studium pod napisem: „*Sobótka*, zestawienie dwóch wieków i dwóch indywidualności.” Jestto porównanie dwóch trzema wiekami od siebie przedzielonych poetów, Kochanowskiego i Goszczyńskiego, którzy za przedmiot swoich utworów wzięli obrząd świętojańskiej sobótki. Zapowiedziana przez autora metoda wydaje nam się wcale szczęśliwą. Zamiast wedle starej praktyki puszczać się na *summaryczne* porównania, porównywać pojedyncze usteypy i wiersze, z pojedynczymi ustępami i wierszami, zamierza on zestawić *ogólne cechy z ogólnymi cechami*. „Podjęliśmy” — mówi pan Ch., — „tę miłą dla nas pracę tem chętniej, że o ile wiemy, ani *Pieśń świętojańska o Sobótce* Jana Kochanowskiego z XVI. wieku, ani *Sobótka* Seweryna Goszczyńskiego z XIX. wieku nie były dotychczas przedmiotem osobnego a szczegółowego rozbioru, na który ze wszech miar zasługują. Nie taimy również, że pracą tą chcielibyśmy ucieszyć tylko co ubiegły rok jubileuszowy działalności poetycznej Seweryna Goszczyńskiego i przypomnieć czytelnikom naszym zasługi naszego poety, będącego, po Bohdanie Zaleskim, najstarszym naszym żyjącym wieszczem.” Rozprawa dr. Ch. ma być próbą porównawczej historii literatury naszej.

Mówiąc o pamięci Jana z Czarnolesia, opiewającym świętojańską uroczystość ludową, wspomina autor rzymskich liryków w ostatnim wieku przed Chrystusem, Tybulla, Propertysza i Owidiusza, którzy mówią nieraz o święcie urządzanem na cześć bogini *Pales*, opiekunki trzód i pasterzy, a nazywanem *Parilia* lub *Palilia*. I wówczas we Włoszech jak później u nas, *skakano przez zapalone stopy słomy*. „Nie śmiemy twierdzić — są słowa autora — ażeby te częste wzmianki u poetów rzymskich, o *Paliliach* i ten ich szczegółowy opis u Owidiusza (*Fasti*), upoważniały niejako zaprawionego na wzorach klasy cznych Kochanowskiego do opiewania wieczoru świętojańskiego; w każdym jednak razie trudno nie uznać analogii pomiędzy jednym świętem a drugim, w tym mianowicie wydatnym i głównie podnoszonym epizodzie, kiedy pasterze zapalali stopy słomy w trzy rzędy ustawione i skakali przez nie.” Józef Przyborski, który jak wiadomo wbrew twierdzeniom dawniejszych krytyków, jakoby *Fraszki* były najsamodzielniejszym produktem fantazji naszego poety, wykazał ich pochodzenie od łacińskich i greckich epigramatów — uczynił to już także z kilku pieśniami zawartemi w *Sobótce*; p. Chmielowski idzie dalej tym torem i poprawia niektóre niezupełnie trafne wskazówki Przyborskiego. „Wielkość i znaczenie naszego poety w XVI. wieku — jak słusznie mówi pan Ch. — nie na tem nie ucierpią, a my poznamy lepiej warunki twórczości poetycznej w rozkwicie naszej narodowej literatury.”

× **Szkiców społecznych i literackich**, nowego pisma krakowskiego, wyszedł numer pierwszy zawierający następne artykuły: Od redakcyi. Artykuł wstępny. *Miscellanea* Sama jedyna, powiastka (przedruk z *Gazety Polskiej*) Przy zabudzeniu, wiersz. F. H. Duchński. Ideał ekonomicznego ustroju p. M. Szyszyłowicz. Lwów, korespondencya. Zewnętrzna fizjognomia pisma wykwintna.

Rada miasta Lwowa.

(Posiedzenie z d. 14. stycznia).

(λ) Przewodniczący p. Jasiński. Rada udzieliła p. Wildowi 2 miesięcznego urlopu. Radcy p. Dąbrowski interpelował p. prezydenta, czy wiadomy mu jest wypa-

dek, iż psy dr. Dąbcańskiego w nocy z 9. na 10. b. m. przy skrócie ulicy Ossolińskich na Chorażczyźnie omal nie zagryzły na śmierć urzędnika namiestnictwa p. T. N., i co zarządził w tej mierze?

P. Jasiński odpowiedział na to, że ta sprawa należy do c. k. sądu, który też zawiadomiony został o tym wypadku przez magistrat; magistrat zaś ze swej strony na kazał p. Dąbcańskiemu przez komisaryat, ażeby te psy, bardzo złośliwe i niebezpieczne — jak to twierdził weterynarz — nawet w nocy trzymane były na łańcuchach, zwłaszcza, że podobny wypadek z psami p. Dąbcańskiego powtarza się już coś czwarty czy piąty raz; magistrat nie mógł w tej sprawie nic innego zarządzić.

Do komisji w celu przeprowadzenia wyborów na opróżnione miejsca członków lwowskiej Izby handlowej, wybrała Rada p. Pietscha członkiem, a p. Penthera zastępcą rady miejskiej; ci panowie będą więc Namiestnictwu zaleceni do mianowania.

Na wniosek sekcji II. uchwaliła Rada złożyć do aktów sprawę co do kupna gruntu pod koszarę na placu Franciszkańskim; przed laty zabrał c. k. skarb wojskowy ten grunt w drodze wyłączenia za bardzo niską cenę, bo płać za sążeń tylko 3 zł. a gmina domagała się 5 zł. Obecnie chciano wznowić tę sprawę i domagać się u c. k. rządu odszkodowania, pokazało się jednak, że nastąpiło przedawnienie.

Rada przyzwoliła na wykreślenie kaucji dzierżawnej Piotra Kintzi z realności p. Michała Müllera i. 1. w kolonii Neuhoft.

Na wniosek sekcji uchwaliła Rada nazwać nową ulicę, prowadzącą z ulicy Szpitalnej na ulicę Berka, przy której w roku zeszłym p. Brykczyński wybudował dwie dwupiętrowe kamienice — ulicą „Kotlarską“ Pan Moszczański proponował, ażeby tę ulicę nazwać ulicą „Batorego“.

P. Bałutowski. A gdzie w takim kacie?

P. Kossak nie przemawiał za nazwą Batorego jako nazwiskiem „mniej znanem“ a natomiast życzył sobie ażeby ta ulica nosiła nazwisko „Hommeo“ wielkiego dobrodzieja miasta Lwowa.

Proces Ofenheima.

(Posiedzenie wieczorne).

Sędzia przysięgły Karol Mayer ustąpił, a miejsce jego zajął zastępca Ferdynand Buchmüller.

Przewodniczący odczytywał sprawozdania generalnej dyrekcji. Pierwsze sprawozdanie z 28 maja 1866, odczytane na zgromadzeniu generalnem, wykazuje tylko postępy robót, nie zaś ich jakość. Z sprawozdania generalnej dyrekcji odczytanego na trzecim walnem zgromadzeniu akcyonaryuszów, konstatację przewodniczący, że stan budowy tej drogi żelaznej oddanej już do użytku publicznego, nazwany tam jest „zadawalającym“. Z dalszych protokołów generalnych zgromadzeń podnosi przewodniczący, że generalny dyrektor już wówczas zdawał sprawę o uszkodzeniach na moście nad Prutem i o zarządzeniach w celu usunięcia tych uszkodzeń. W 7 protokole wspomina już generalna dyrekcja, że co do linii B zawiadła się w swych oczekiwaniach co do sposobu wykonania tej linii. Przewodniczący odczytał w końcu kilka innych listów od urzędników kolejowych do generalnej Dyrekcji, w których domagano się usilnie naprawy kalku miejsc uszkodzonych.

Przewod. Słyszales pan zarzut, iż wyrządziłeś towarzystwu szkodę w wysokości 3,537.573 złr. W tej kwocie mieści się już także kwota 68.349 złr., wynika z dostaw progów, tak że towarzystwo przez zwolnienie Brassey'a z wszelkich dalszych zobowiązań poniosło ogółem szkodę w wysokości 2,300.000 złr. Oskarżenie twierdzi, że pan przez to, iż wcześniej zwolniłeś Brassey'a od zobowiązań, działałeś na niekorzyść towarzystwa a na korzyść Brassey'a. W tym samym duchu przemawiają świadkowie z wyjątkiem Oesterreichera, który powiada, że pan stałeś zawsze po stronie kierownictwa budowy. Także członkowie rady zawiadowczej utrzymują, że stosunek pański do Brassey'a był bardzo przyjacielski, że zaoszczędziłeś mu pan kosztą stemplowe, że zapewniłeś mu 100% zyski w przedsiębiorstwie i że brałeś udział w jego przedsiębiorstwach. Mamy tu dwa dokumenta, na dowód, że Brassey dzielił się z panem swoimi zyskami.

Ofenh. Pomówię o tem później; na razie nadmieniam tylko, że udział w zyskach Brassey'a nie tyczył się linii Lwowsko-Czerniowieckiej. Gdybyśmy się zeszli na tej przestrzeni, to nie jednokrotnie ścieraliśmy się ostro, zwłaszcza gdy chodziło o obronę interesów towarzystwa; po załatwieniu sprawy — wyznać tu muszę otwarcie —

był Brassey najmiłszym mym gościem; kto tylko znał tego zacnego człowieka, musi mi potwierdzić, że Brassey należał do rzędu ludzi najczciwiejszych. Teraz przechodzę do omówienia cyfr wrzeczono wyrządzonej szkody. Zachodzi niezmierna różnica pomiędzy sprawozdaniami z czynności towarzystwa pod moim kierownictwem a sprawozdaniami p. Barychara, w którego osobie były połączone godności generalnego dyrektora, członka rady zawiadowczej i generalnego zgromadzenia.

Przewod. Jeszcze raz upraszam pana nie wdawać się w krytykę czynności sekwestra.

Ofenh. Nie jest to krytyka, ale przedstawienie istotnych stosunków.

Przewod. Jeżeli zniesiono generalną dyrekcyę i radę zawiadowczą, to mamy tu do czynienia z faktami, przeciwko którym nie da się nie powiedzieć.

Ofenh. Ale następstwa tych faktów są dla mnie niezmiernie wagi.

Przewod. Tu chodzi o wyrządzoną szkodę i o zwrot tej szkody.

Ofenh. Do tego właśnie i ja zdążyłem.

Przewod. Na każdy wypadek zdążył pan do tego manowcami.

Ofenh. Ja zamierzam udowodnić, że cyfra szkody wrzeczono przezemnie wyrządzonej, o wiele jest mniejszą a raczej, że nie ma wcale żadnej szkody. P. Barychar w swem sprawozdaniu z 16 czerwca 1873 wyliczył, że szkoda wynosi 3,600.000 złr. Według sprawozdania z czynności za rok 1873 wypływa, że do skonsolidowania całej kolei potrzeba tylko 3,300.000 złr. a więc już o 300.000 złr. mniej. Komisya kollaudacyjna podała kwotę 3,530.287 złr. a więc znowu o 200.000 mniej. Ci sami rzeczoznawcy, którzy zajęci byli kollaudacją podają w swem sprawozdaniu kwotę 3,403.000 złr. W memoryale J. E. p. minister handlu do angielskich akcyonaryuszów z dnia 30 listopada 1873 r. podaje pan minister, że na rekonstrukcyę i na zupełne przekształcenie tej linii będzie potrzeba 3,700.000 złr. P. prokurator powiada, że szkoda wynosi 3,537.673 złr. Nareszcie w jednym z protokołów spisanych z powodu rokowań pomiędzy p. Barycharem a Radą zawiadowczą kolei Lwowsko-Czerniowiecko-Jaskiej (która to rada zawiadowcza istnieje i nadal dla linii rumuńskiej) podana jest szkoda na 1,961.000 złr.

Przewod. Przepraszam... w drodze ugodowej..

Ofenh. Przepraszam; skoro kwota oznaczona potrzebną była dla bezpieczeństwa kolei, nie powinien był sekwestr opuścić ani jednego centa! Pozwolę sobie przytoczyć z spisów załączonych do aktów ze na nowe budowie, które przecież nie należą do rubryki „szkoda“ wydano 630.000 złr., na wybudowanie nowych stacyj wodnych, lokomotyw i innych przedmiotów 96.700 złr. a na sprawienie całkiem nowych lokomotyw 935.000 złr., co czyni razem 1,661.700 złr. I powiadam potem, że to ja temu winien, iż tę kwotę wydano na sprawienie nowych przedmiotów!

Przewod. Bo zdaje się, iż pan nie sprawiłeś tych przedmiotów w dostatecznej ilości.

Ofenh. C. k. Komisarze, którzy byli czynni przy otwarciu kolei, powiedzieli, że wszystko jest w dostatecznej ilości, a c. k. komisarze, którzy urzędowali pod panem sekwestrem powiedzieli, że brak wszystkiego! Gdzież jest prawda?

Przewod. Wszakże pan oszczędzałeś przy zakupie parku wodów. Ile proliminowano na ten cel?

Ofenh. Jeżeli się nie mylę 1,000.000 złr. Wszelkie oszczędności zostały przy towarzystwie.

Przewod. Ale cierpiał na tem park wodów.

Ofenh. Udowodnię później, że za moich czasów były koszty naprawy daleko mniejsze niż na innych kolejach. A teraz muszę jeszcze ukończyć wywód co do owych rozmaitych wersji o wrzeczonych szkodach. Z własnych podań p. Barychara wypływa, że należy z owej ogromnej sumy odrzucić jeszcze kwotę 1,661.700 złr., tak, że właściwie na rekonstrukcyę, na usunięcie owych okropnych spustoszeń i t. d. pozostaje tylko kwota 298.000 złr. czyli (na kolej 47 mil długą, na budowę której musiano wydać 24 1/2 milionów) 0.8160%. Ale nawet i tej kwoty nie przyznaje, bo rekonstrukcyę była nie potrzebna; postawię na to świadków. Ale kwota 298.000 złr. jest właściwie kwotą potrzebną na konieczne wydatki na utrzymanie drogi żelaznej i dla tego powinna figurować pod tytułem: „Koszta konserwacyi drogi żelaznej“. Przeprawiłem więc dowód, że owe straty redukują się do zera...

Przewod. W pańskim przekonaniu; my zapytamy jeszcze o to rzeczoznawców. W zeznaniach świadków spotykamy się także z twierdzeniem, że Brassey miał przy

tej budowie znaczne korzyści; wypływa to n. p. z zeznań Ziffra.

Ofenh. Z prywatnych zapisków trudno dociec, czy miał zyski — trudno też utrzymywać, że dla tego, że Brassey miał zyski, Ofenheim jest zbrodniarzem. Muszę tu nadmienić, że nie leży w zamiarze żadnego przedsiębiorcy, stracić wszystko na przedsiębiorstwie. Każdy stara się o zyski, a jeżeli jest człowiekiem roztropnym i oglednym, stara się zapewnić sobie co najmniej 150% zysków; wystarcza jedna klasa elementarna, ażeby wszystkie spodziewane zyski stały się banką mydlaną. Muszę tu także nadmienić, że Brassey bardzo tamto budował tę drogę żelazną. Budowa jednej mili kosztowała 700.000 złr. Budowa 1 mili kolei Karola-Ludwika kosztowała przeszło milion złr. Cała budowa kolei Lwowsko-Czerniowieckiej kosztowała 23,750.000 złr.; preliminowano na ten cel 24 1/2 miliona w najlepszym więc razie zyskał Brassey 750.000 złr. Ale zastanówcie się panowie nad ówczesnym kursem obligacyi; nie przesadzaj, jeżeli podam, że na różnicy kursu stracił Brassey blisko milion złr. To nas zresztą nie obchodzi. Brassey budował na podstawie kontraktu, który zapewniał mu kwotę ryczałtową; czy stracił, czy zyskał, to nas nie nie obchodzi; ja życzylibym mu z serca, ażeby zyskał i połowę kwoty preliminowanej byle tylko wybudował ściśle podług koncesyi. A że wybudował on ściśle i sumiennie, stosownie do podanych warunków, na to dowodem protokołów c. k. komisji, która ogłądała tę budowę, na to dowodem ta okoliczność, że przez trzy pierwsze lata ruchu tej kolei zarząd państwowy nigdy nie wykreślał w rachunkach z pożytyci przeznaczonych na konserwacyę drogi. Sądję, że po tych wyjaśnieniach nie potrzebuję już dodawać ani jednego słowa.

Prokurator. Czy wiadomo panu, że Brassey płać urzędnikom kolejowym?

Ofenh. Gdy Brassey ukończył już zupełnie budowę, otrzymałem d. 9. czerwca 1867 od dyrekcji ruchu we Lwowie, list następujący: (czyta).

Panie generalny Dyrektorze! Gdy podczas mojej ostatniej bytności we Wiedniu obliczono się zupełnie z przedsiębiorcą budowy p. Brasseyem i cały interes został rozwiązany, wręczył mi p. Strapp, jako pełnomocnik Brassey'a kwotę 28.300 złr. z prośbą, ażebym rozdzielił ją pomiędzy technicznych urzędników kolei Lwowsko-Czerniowieckiej, według załączonego spisu osób, jako mały dowód uznania za pomoc, jakiej obce towarzystwo doznało w obcym kraju, za owe prace dokonane przez technicznych urzędników kolejowych i za dobre rady... Nad tym listem toczyły się rozprawy w radzie zawiadowczej i ostatecznie upoważniono generalną Dyrekcyę do rozdania tej kwoty pomiędzy urzędników wymienionych w spisie. Zdaje mi się, że nie popełnił m tu żadnej zbrodni.

Prokurator. List ten potwierdza tylko to, co mi jest potrzebnem, że techniczni urzędnicy Ziffer i Herz dostali po 10 000 złr. remuneracyi.

Dr. Neuda. Zrobię skromną uwagę, że urzędnicy dostali ten podarunek już po ukończeniu budowy.

Przystąpiono do omówienia V. punktu oskarżenia, który zarzuca Ofenheimowi, że fałszywymi przedstawieniami nakłonił Radę zawiadowczą do tego, iż zwolnił Brassey'a od obowiązku dostarczania dla linii Lwów-Czerniowiec materiałów potrzebnych do ruchu; że namówił ją do tego, iż włożyła na niego (Ofenheima) obowiązek dostarczania tych materiałów, ponieważ utrzymywał że liweranci i fabrykanci obiecali mu przewozić trzyprocentową, co miało uczynić złr. 42.495 zł. 60 ct. którą to kwotę obiecał on oddać na rzecz towarzystwa. Rada zawiadowcza zaś kazała mu tę kwotę pokryć „wydatki przedwstępne“ — że na koniec pod pozorem, iż ma upoważnienie od Rady zawiadowczej, podjął na nazwisko (Liskowetza) tę kwotę i tym sposobem wyrządził towarzystwu szkodę w oznaczonej wysokości.

Ofenh. W tym punkcie nie jestem w stanie dopatrzeć oskarżenia. Nadmienię już, że Brassey po ukończeniu budowy i po statecznem obliczeniu miał do żądania od towarzystwa 1,260.000 zł. Dzięki moim usilnym zabiegom zredukował on tę pretensyę na 890.000 zł. W chwili w której chodziło o budowę kolei z Czerniowic do Suczawy wpadło mi na myśl potargować się jeszcze trochę z Brasseyem o tę kwotę i oto po długich targach doprowadziłem do tego, że Brassey zredukował swą pierwotną pretensyę na 550.000 zł. pod tym jedynym warunkiem, że otrzyma budowę linii z Czerniowic do Suczawy i że (a conto) wydatków będzie mu wypłaconą kwota 850.000 zł. Oskarżenie upatruje tu zbrodnią oszustwa ponieważ zdaje mi się, że ta ugoda opartą była na ugodzie pozornej, przez co akcyonaryusze linii B poszkodowani zostali na rzecz akcyonaryuszów linii A. W rzeczy

samej nie istnieli nawet akcyonaryusze linii B bo tę linię zbudowano priorytetami...

Przewod. Pana pouczyć, że oskarżenie nie wychodzi z tego założenia. Oskarżenie powiada: Brassey objął roboty na linii A za wynagrodzeniem ryczałtowem i dla tego nie mogło być mowy o dodatkowych jakichś pretensjach. Ponieważ jednak przystąpił Brassey z taką pretensją, więc mniemam oskarżenie, że pretensya ta była tylko pozorą, w tym celu, ażeby wyrządzić szkodę akcyonaryuszom. Czy zawarto z Brasseyem kontrakt ryczałtowy (Pauschalvertrag) Ofenh. Tak jest.

Przewod. Czy sądzisz pan, że przedsiębiorca mimo to miał prawo domagać się zwrotu większych wydatków?

Ofenh. Nie tylko że sądzę, ale mam to przekonanie, że każdy który więcej zrobił niż był powinien, może domagać się wyższej zapłaty.

Przewod. Według kontraktu budowy z 12. marca 1864 r. preliminowano na budowę 24 i pół milionów zł. Czy sądzisz pan, że Brassey wydał więcej na tę budowę.

Ofenh. Jestem o tem głęboko przekonany, bo gdyby nie był wydał więcej, byłby nie żądał nadpłaty. Proszę odczytać ten protokół, w którym spisano wszystko to, co Brassey zrobił nad ugodę. (Odczytano i stwierdzono, że Brassey wykonał roboty nadobowiązkowe.)

Następnie skonstatował przewodn. z protokołów z 21, 23, 25 a 27 posiedzenia Rady zawiadowczej, że kolej Lwowsko-Czerniowiecka nie mogła zapłacić Brasseyowi tej nadwyżki, ponieważ nie miała funduszy. (Do Ofenheima). W jakim sposób pomógł pan sobie w tym wypadku z funduszy linii B.

Ofenh. Na budowę linii (B) preliminowano kwotę 7,250.000 zł. zaiste skromną sumę, jeżeli się zważy, jak olbrzymie trudności były w wykonaniu tej budowy.

Przewod. Być może, że tylko w początkach preliminowano taką kwotę, bo później podniesiono ją do wysokości 10 milj. w priorytetach a jeszcze później do wysokości 12 milj. Zdaje się, że kapitał zakładowy podniesiono do tej wysokości dla tego, ażeby było czem pokryć wydatki wyższe za linię A.

Ofenh. Nie mogę się zgodzić na to przypuszczenie; przy wykonaniu dzieł olbrzymich zwykło się preliminować niższe kwoty, a w miarę przybrania wydatków podwyższać je stosownie do potrzeby.

Przewod. I to także daje wiele do myślenia, że d. 27. maja 1867 roku, to jest w tym dniu, w którym zawarto z Brasseyem kontrakt za budowę linii B przysłał z nim ugoda do skutku co do wypłaty onych zł. 850.900 (a conto)

Ofenh. Cóż w tem tak bardzo dziwnego? Jeden komitet ułożył kontrakt budowy, a drugi osobny komitet obliczył się z Brasseyem co do linii A — ale nawet gdyby i tego nie było, to przecież obie umowy tyczyły się jednego i tego samego towarzystwa a czy tak, czy inaczej nawet bez wszystkich ugod i kontraktów musiało towarzystwo zaciągnąć pożyczkę. W tem właśnie leży błąd (Versehen) oskarżenia.

Prokurator. Proszę mi ciągle nie wytykać błędów; w każdym razie obciążono tu właścicieli priorytetów na korzyść akcyonaryuszów kolei Lwowsko-Czerniowieckiej.

Ofenh. Ależ właściciele priorytetów nie może nikt ani obciążać (belasten) ani wyrządzać im krzywdy, bo ich prawa idą przed prawami akcyonaryuszów.

Przewod. Mam przed sobą referat z d. 26. lipca 1867 r. według którego wypłaconą została Brasseyowi kwota 550 000 zł. o której pan twierdzi, że wytargował ją od Brassey'a na rzecz towarzystwa.

Ofenh. Dokument ten nie jest prawnie podpisany.

Przewod. Słusznie, ale kwota została wypłaconą.

Ofenh. Uczynił to urzędnik podrzędny który musiał zrobić to, co wskazują prawidła prowadzenia ksiąg (Buchung) — zapisał bowiem kwotę 550.000 zł. zaoszczędzoną — jako wypłaconą.

Przewod. Liskowetz utrzymuje, że wszystko to było tylko komedya; że ten opust Brassey'a był sfingowany tylko w tym celu, ażeby tę kwotę zwał na drugie towarzystwo (linia B) wychodząc z zasady, że jeżeli nie wyszło się na swoje przy jednej linii, to trzeba to odbić na drugiej linii. W referacie, o którym wspominałem, jest podana cyfra „na wydatki przedwstępne“ 945.000 zł., czy w tej kwocie mieści się także kwota 550.000 złr.?

Ofenh. Nie; w tej kwocie mieści się tylko kwota 850.000 zł. wraz z procentami.

Przewod. Na jakie cele użyto tej kwoty?

Ofenh. Tego nie wiem; Brassey zużytkował ją prawdopodobnie na to, na co mu była potrzebna.

Przewod. Wszyscy zgadzają się w tem, że ta kwota, która według pańskiego zdania, miała być wydana na wydatki przed-

wstępne, jest za wysoką, że nawet kwota 350.000 zł jest na te cele za wysoką.

Ofenh. Być może; ale kwota ta była stipulowaną kontraktem.

Przewod. W jaki sposób wypłacono Brassejowi po obrachunku kwotę 350.000 zł?

Ofenh. Z pieniędzy towarzystwa Czerniowiec-Suczawa.

Tę manipulację objaśnia Ofenheim trywialnem cokolwiek porównaniem z umową z krawcem. Prokurator nazwał to porównanie rozwiązaniem (lasciv).

Dr. Neud a. Zastrzegam się przeciwko używaniu takich wyrazów.

Ofenh. Ubolewam, że muszę znosić podobne wycieczki; nie ścierpiałbym tego ani chwili.. niestety, siedzę obecnie na ławie oskarżonych...

Ofenh. Uprasza dalej przewodniczącego, ażeby z powodu tego zajścia przerwał na chwilę posiedzenie, ponieważ jest bardzo rozdrażniony.

Przewod. zawiesił na chwilę posiedzenie, a następnie odłożył obronę Ofenheimu co do V. punktu oskarżenia na później a przystąpił do przesłuchania oskarżonego co do VI punktu oskarżenia.

Przewod. W tym punkcie zarzuca panu oskarżenie że ze stratą dla towarzystwa uwolnił pan Brasseja od obowiązku dostarczania przez trzy pierwsze miesiące roku, materiałów potrzebnych do ruchu i za to odciągnął mu pan tylko 50.000 zł.

Ofenh. Według artykułu 13. kontraktu budowy, był przedsiębiorca obowiązany dostarczać przez trzy pierwsze miesiące materiałów potrzebnych do ruchu. Gdy kolej puszczoną została w ruch, wezwano Brasseja do wypełnienia tego obowiązku; miał on dostarczać drzewa, węgli, oleju itd. Oddział techniczny kierownictwa budowy obliczył, że wszystko to kosztować będzie 97.000 złr. Brassej prosił mnie, ażebym go zwolnił z tego obowiązku a on zapłaci 60.000 złr. Tę prośbę Brasseja przedłożyłem radzie zawiadowczej; poprzednio obliczyłem jednak, że kwota 50.000 złr. proponowana na te cele przez Strappa, ażeby wystarczy na pokrycie poprzednio określonych wydatków przez trzy miesiące; zaproponowałem przeto radzie zawiadowczej przyjęcie tej ostatniej kwoty. Rada zawiadowcza zatwierdziła moją propozycję a pan prokurator wyprowadza z tego wniosek iż dopuściłem się czynu karygodnego. Powody wniosku p. prokuratora dzielą się na dwie części; zbłądził Ofenheim — powiada pan prokurator — przez to, iż wziął za mało, i zbłądził przez to iż nie zapisał tej kwoty w „konto ruchu“ lecz w „konto na parki wozów“ czyli raczej w „konto „towarzystwa“ t.j. w „konto zapasów materiałów.“ Pierwsza suppozycja musi upaść w obec faktu, że wydatki na zakupno materiałów potrzebnych do ruchu wynosiły ogółem przez wszystkie trzy miesiące tylko 22.000 złr., tak, że towarzystwo zyskało 28.000 złr., co się zaś tyczy zapisania tej kwoty, to było ono zupełnie prawidłowe. W owym czasie bowiem, gdy kolej nie była oddana do użytku publicznego, była to kwota zapisana w „konto budowy“; gdy się rozpoczął ruch, zapisano ją w „konto ruchu“ a mianowicie w „konto zapasów materiałów.“

Przewod. Cóż pan powiesz na to, że Ziffer całkiem inaczej tę rzecz przedstawia?

Ofenh. Być może, że Ziffer inaczej pojmuję tę sprawę.

Przewod. Zkąd to pochodzi, że Ziffer nawet kwotę 60.000 złr. uważa za niedostateczną na sprawienie materiałów?

Ofenh. Czyż potrzeba jeszcze większego dowodu na to, że ja miałem słusność, a nie Ziffer — w obec faktu, że towarzystwo miało na tej spekulacji 28.000 złr. czystego zysku?

Prokurator. Mnie to tylko uderza, że kwota 50.000 złr. od Brasseja wzięta, nigdzie nie jest zapisana jako wpływ (Eingang).

Ofenh. A mnie znówu jest to rzeczą obojętną, gdzie i jak jest zapisana, byle tylko była.

Przewod. Rzeczoznawcy są innego zdania.

Ofenh. Tym odmawiam po prostu kompetencji w takich sprawach; jestto kwestya prawnicza, a do rozwiązania takiej kwestyi nie mogą być powołani rzeczoznawcy, a tem mniej mogą być kompetentnymi.

Nastąpiło czytanie rozmaitych aktów, mniejszej wagi, dotyczących się tego punktu oskarżenia.

W końcu rozprawiano jeszcze o objęciu budowy domów na koszt towarzystwa. Radzie zawiadowczej była ta rzecz przedstawiona tak, iż wypływało, że zrobiono dobry interes, tymczasem wyszło na jaw, że wydano więcej; Ofenheim usprawiedliwia wyższe wydatki budową dworca we Lwowie, rozszerzeniem warsztatów w Stanisławowie i t. d.

O godzinie 8 1/2 odroczył przewodniczący posiedzenie do dnia następnego.

(Siódmy dzień rozprawy).

Przewod. Przystępujemy więc znówu do V. punktu oskarżenia co do przywłaszczenia sobie trzyprocentowej prowizji w kwocie 42.495 złr. — uzyskanej z zakupna parku wozów w własnym zarządzie. Co pan masz do powiedzenia na te zarzuty?

Ofenh. Co do tego punktu nie mogę oskarżeniu zarzucić tendencji, bo wiadomą jest rzeczą, że oskarżyciel został w błąd wprowadzony przez osoby trzecie. — Rzecz miała się tak. Gdy zapadła uchwała, że materiały potrzebne dla ruchu ma towarzystwo zakupować w własnym zarządzie, otrzymałem z Rady zawiadowczej nakaz, ażebym poczynił stosowne kroki co do nabycia w własnym zarządzie także i parku wozów. Równocześnie wybrała Rada zawiadowcza komitet, który miał badać wnoszone oferty. Na posiedzeniu Rady zawiadowczej w dniu 23. września zawiadomili ów komitet Radę o nadesłanych ofertach. Przy rozpatrzeniu się w tych ofertach, przyszła Rada zawiadowcza do przekonania, że poszczególne oferty różnią się nieznacznie w cenach jednego i tego samego przedmiotu; udano się więc do mnie, abym o ile możności starał się ujednolicić te ceny. Z drugiej znowu strony nie spuszczałem z oka tej okoliczności, ażeby wszystkie roboty dostały się austriackim fabrykantom, ponieważ wówczas cierpiałaby fabryka nasza na brak roboty i nawet ówczesny pan minister handlu zwrócił moją uwagę na to. Rozpoczął się więc rokowania z oferentami; nad rezultatami tych rokowań, zastanawiał się komitet. Po posiedzeniu komitetu, na którym zdawał sprawę z rokowań z oferentami, zjawili się u mnie, jeżeli się nie mylę, Sigl i Ringhofer, fabrykanci wagonów w Pradze, i zrobili mi niemałą niespodziankę oświadczeniem, że z cen podanych w ofertach opuszczają jeszcze trzy procent. Powiedziałem: „zrobili mi niespodziankę“ — bo ja byłem pewny, że przy rokowaniach z nimi postawiłem już minimalne ceny. Zastanowiłem się nad tą propozycją, przyjąłem ją z tem wyraźnem zastrzeżeniem, „że ten trzyprocentowy opust przyjmuję w imieniu towarzystwa, na korzyść towarzystwa.“ O tem całym zajściu i o mojem znalezieniu się zdałem sprawę Radzie zawiadowczej. Przy końcu posiedzenia wezwał mnie prezydent, ażebym wydał się z sali, a gdy mnie na powrót przywołano do sali, oznajmił mi prezydent książe Sapieha, że Rada zawiadowcza uchwaliła ażebym zatrzymał ten trzyprocentowy opust dla siebie — dodając, iż cieszy go niezmiernie, że nadarzyła się sposobność, okazania generalnemu dyrektorowi wdzięczności za trudy i poświęcenie, przyznaniem tak małego podarunku. Ponieważ ta kwota była dosyć znaczną i ja nie mogłem zdecydować się na jej przyjęcie, oświadczył mi książe Sapieha, abym z tej kwoty opędził wszystkie koszty przedwstępne połączone z zakupnem parku wozów, a resztę zużytkował na własne cele. Był to więc podarunek ofiarowany mi w bardzo delikatnej formie. Z podwojną gorliwością zająłem się tedy robotami przedwstępnymi w celu zakupna parku wozów; przedewszystkiem zająłem się pozyskaniem odpowiednich sił, bo towarzystwo Lwowsko-Czerniowieckie nie miało jeszcze takiego oddziału. Dzięki pomocy wyższych inżynierów kolei Karola Ludwika, pokonałem wszelkie trudności. — Dnia 23. września wyjechałem do Londynu. Tymczasem żądał Liskowetz także i od innych liwerantów trzyprocentowego opustu i uzyskał go również na rzecz towarzystwa. Na posiedzeniu Rady zawiadowczej w dniu 23. października zdałem sprawę z wszystkich powyższych moich czynności i byłem nadto w tem miłym położeniu, zawiadomić Radę, że przez wykreślenie niektórych kosztów, wyżej preliniowanych, za dostawę niektórych przedmiotów, zaoszczędziłem jeszcze 15.000 złr. Prosiłem zarazem o udzielenie mi zaliczki na pokrycie wydatków przedwstępnych. Dnia 16. listopada prosiłem o dalszą zaliczkę i tak dalej, dopóki cała kwota 42.000 złr. nie została wyczerpaną. Ministerstwo wiedziało o tem wszystkiem, bośmy go upraszali o potwierdzenie uchwał i otrzymywali zawsze odpowiedź przychylną. Rada zawiadowcza, na tem posiedzeniu, na którym uchwaliła wyrazić mi swe uznanie nie wciągać tej sprawy do protokołu posiedzeń, ponieważ był u nas zwyczaj, żeśmy do protokołu nie wciągali ani pochwały ani nagany udzielonej urzędnikom. Oskarżenie utrzymuje, że podstępny sposobem nakłoniłem Radę zawiadowczą do tego, iż darowała mi kwotę 42.000 złr., bo gdybym był działał otwarcie i powiedział, że ten trzyprocentowy opust zrobili fabrykanci i liweranci na rzecz towarzystwa, to Rada zawiadowcza z pewnością nie byłaby mi darowała tej kwoty. Powtarzam jeszcze raz, że całkiem wyraźnie powiedziałem Radzie zawiadowczej: „iż liweranci i fabrykanci na rzecz towarzystwa dają trzyprocentowy opust“ — powtarzam jeszcze raz, że cała rzecz miała się tak, jak to przed chwilą opowiedziałem;

zresztą muszę nadmienić, że podobne rzeczy działy się i dzieją na wszystkich kolejach i że Rada zawiadowcza wie o tem. Że każda Rada zawiadowcza bardzo chętnie i skwapliwie korzysta z każdej sposobności — i to z powodów łatwych do zrozumienia — nadającej się do okazania wpływowym urzędnikom administracyjnym swego uznania, potwierdzą wszyscy generalni dyrektorowie. Nie pomyliłbym się, gdybym w celu poparcia tych słów moich przekroczył Litawę — nie uczynię jednak tego, bo jestem tam za mało znany; nie wymienię także nazwisk, ażeby nie powiedziano, że w denuncjacyach szukam dla siebie usprawiedliwienia — wspomnę tylko, że generalny dyrektor czeskiej kolei północnej z takiego samego tytułu otrzymał 28.000 złr. i to bez żadnych warunków i zastrzeżeń.

Przewod. W wykazach kosztów na sprawienie lokomotywy wyraźnie napisano, że jedna lokomotywa kosztuje 32.000 złr. — wykazano zaś, że zapłacono tylko 30.400 złr. Jest to więc cztero-procentowy a nie trzyprocentowy opust.

Ofenh. Jest to nawet pięcioprocentowy opust, ale rzecz ta łatwa do zrozumienia, skoro się uwzględni, że wszyscy fabrykanci zgodzili się później na trzyprocentowy opust.

Przewod. Ringhofer umarł, ale Sigl zeznał, że to nie on zgłaszał się do pana z propozycją aż do trzech-procentowego opustu, lecz że pan żądał tego od niego.

Ofenh. Sigla znam od wielu lat jako człowieka uczciwego i zacnego, i nie wątpię, że on ani jednego słówka nie zmieni w moich zeznaniach. Bardzo być może, że w chwili przesłuchania nie pamiętał wszystkich szczegółów a także i to przypuszczam, że jedynie dlatego, ażeby mnie nie szkodzić, powiedział, iż traktował z komitetem a nie ze mną. Nie będzie on mógł zaprzeczyć tym faktom, bo przecież ostatecznie dał trzyprocentowy opust.

Przewod. Ale dla kogo? Zresztą muszę panu powiedzieć, że Sigl w swych zeznaniach nie bardzo pana oszczędzał; w jednej odpowiedzi utrzymuje on nawet, żeś go pan oszukał co do maszyn systemu Halla.

Ofenh. Jest to zarzut, z którego nie omieszkać zrobić właściwego użytku, gdy się zmieni moje położenie. Na razie odpowiem na ten zarzut tylko tyle: Sigl posiada patent na przyrząd wynaleziony przez niego do maszyn systemu Halla, który to patent zapewnia mu od każdej maszyny z jego przyrządem 1000 czy 2000 złr. premii. Kolej Lwowsko-Czerniowiecka zakupowała lokomotywy systemu Halla z przyrządem patentowym Sigla i za każdą taką maszyną zapłaciła Siglowi należącą mu się premię. Później, gdy w latach 1867 i 1868 dostarczano maszyny dla rumuńskich dróg żelaznych, sądziło towarzystwo, że nie jest obowiązane do wypłaty Siglowi premii, bo patent Sigla ma walor tylko w Austrii. Pomimo to domagał się Sigl od towarzystwa także zapłaty premii za maszyny rumuńskie. Przedłożyłem podanie Sigla Radzie zawiadowczej, a nasi dzielni prawnicy, dr. Giskra i radca wyższego sądu krajowego we Lwowie p. Oktaw Pietruski oświadczyli stanowczo, że żądanie Sigla jest bezpodstawne. Zapytuję więc każdego uczciwego a bezstronnego człowieka, jak śmie Sigl utrzymywać, że ja go oszukałem?

Prokurator: Sigl utrzymuje, że pan kazał lokomotywy sporządzać w Anglii, a chociaż były przeznaczone dla linii austriackiej, transportował pan te lokomotywy do Rumunii, a dopiero tamtąd sprowadzałeś pan je do Austrii, ażeby tym sposobem nie zapłacić premii. Nazwij pan to postępowanie jak się panu podoba; nic mnie ono nie obchodzi, bo nie oskarżam pana o ten fakt.

Ofenh. Jeżeli Sigl mniema, że został pokrzywdzony przez towarzystwo, to dla czegoż nie wdrożył procesu? Mogę zapewnić, że towarzystwo w razie, gdyby sąd był przyznał słusność Siglowi, było by mu wypłacić premię.

Przewod. Świadek dr. Giskra oświadczył, że tylko Sigl i kolej państwowa ofiarowali 30% opust; pan zaś twierdzisz, że Sigl i Ringhofer.

Ofenh. Proszę o to zapytać dr. Giskrę.

Przewod. Także i zeznania innych członków rady zawiadowczej nie zgadzają się w tej mierze z pańskimi zeznaniami.

Ofenh. Być może że nie jednemu wypadła ta sprawa z pamięci, inni nie byli na posiedzeniu.

Przewod. Dla czego w protokołach jest mowa tylko o pierwszej, częściowej wypłacie; dla czego w późniejszych protokołach nie ma mowy o wypłacie reszty z kwoty 42.000 złr.?

Ofenh. Bo było to niepotrzebne, prosiłem o wyasygnowanie reszty tej kwoty dwóch członków rady zawiadowczej do tej czynności upoważnionych.

Przewod. Niektóre pozycje w dowodach rachunkowych o użyciu kwoty 42.000

zł. muszą wzbudzać przekonanie, że te dowody są nieprawdziwe. Dowody te opiewają na wysokie sumy, które nie zgadzają się z tem, co istotnie wydano.

Ofenh. Proszę skonstatować, że te dowody nie ja podpisywałem.

Przewod. To prawda, podpisywał je Liskowetz, ale zeznał on, że pan wiedziałeś, co te dowody zawierają.

Ofenh. Już w śledztwie przedwstępnem powiedziałem że tych dowodów nigdy przedtem nie widziałem. Wszakże nie miałem najmniejszego powodu do sporządzania takich dowodów, bo przed nikim nie potrzebowałem zdawać sprawy z użycia kwoty 42.000 złr. Jeżeli Liskowetz sporządził później takie dowody, to uczynił to prawdopodobnie dla tego ażeby w ogóle mieć jakieś dowody, chociaż ich wcale nie potrzebował, bo mógł poprostu kwotę 42.000 złr. wstawić w „konto Ofenheimu.“

Przewod. Wszystkie dowody rachunkowe wskazują, że istniał jakiś protokół tajny. Co było w tym protokole?

Ofenheim. Powiedziałem już, że nie mieliśmy protokołu tajnego, lecz istniał tylko protokół prezydyalny. W tym protokole była także zapisana uchwała Rady zawiadowczej o darowaniu mi 30% prowizji. Do każdego takiego protokołu załączano arkusz na referat; z jednej strony tego arkusza zapisywano uchwałę Rady zawiadowczej a na drugiej stronie zapisywano sposób wykonywania tej uchwały i wydawano asygnacje na 10.000, 15.000 złr. i t. d. Te asygnacje podpisywało dwóch członków Rady zawiadowczej a ja na podstawie tych podpisanych asygnacji wydawałem szeki. Ponieważ pan prokurator podejrzewa mnie, że musiałem tu popełnić jakiś czyn karygodny, ponieważ podjąłem tę kwotę na imię Liskowetza, przeto jestem zmuszony dać następujące wyjaśnienie: Ja wystawiałem szeki na „Anglo-bank“, który miał wypłacić pewną kwotę okazielowi; szek musiał opiewać na imię i nazwisko tego, któremu pieniądze miały być wypłacone. Otóż nie mogłem powiedzieć bankowi: „Wypłać tam mnie, Wiktorowi Ofenheimowi, kwotę 42.000 złr., ale wydaj pieniądze Liskowetzowi.“ W takim wypadku, gdybym był coś podobnego napisał, byłby bank wypłacił tę kwotę Liskowetzowi i zaliczył ją na niekorzyść towarzystwa. Zdaje mi się, że pan prokurator będzie zadowolony z tego wyjaśnienia.

Prokurator. Proszę pana nie wspominać ciągle o mnie.

Ofenheim. Czynię to z osobliwszej rewerencji.

Przewod. Liskowetz utrzymuje, że pan spalił akt dotyczący się kwoty 42.000 złr. a względnie użycia tej kwoty?

Ofenh. Istotnie muszę przypuszczać, że ten człowiek mówi w gorę. Jeżeli kto, to właśnie Liskowetz powinien pamiętać, że w kilka dni po objęciu rządów przez sekwestra, poginęło nagle mnóstwo aktów. Kilkakrotnie wzywał go sekwestr, ażeby natychmiast odszukał akta. Tu opowiada Ofenheim, jak bojaźliwej natury Liskowetz biegał od biura do biura i szukał tych aktów, aż nareszcie odszukał je w biurze p. Bee- ra, komisarza generalnej inspekcji.

Po bardzo długich badaniach, w których Ofenheim stanowczo zaprzecza, jakoby spalił ten akt, pokazało się nareszcie, że Liskowetz bardzo niedbale prowadził protokół tajny, bo prócz tego aktu poginęło wiele innych, nie mających związku z niniejszą sprawą.

GOSPODARSTWO I HANDEL.

— Według zawiadomienia wys. c. k. Ministerstwa handlu odbędzie się w Algierze w czasie od 15. lutego 1876 wystawa wyrobów przemysłowych wszystkich krajów, o ile wyroby te sporządzone są z plodów surowych algierskich, dalej wystawa wyrobów ludności północnej Afryki, tudzież wystawa narzędzi, instrumentów i maszyn rolnictwa, ogrodnictwa i górnictwa z wszystkich krajów.

Chcąc brać udział w tej wystawie pp. przemysłowcy zechcą w tym celu zgłosić się w biurze Izby handlowej i przemysłowej, której wkrótce udzielony zostanie szczegółowy program pomienionej wystawy.

* Dochód kolei Karola Ludwika

	1875	184
od 1 do 7 stycznia	158.528-38	239.429-29
razem	158.528-38	239.429-29

— Sprawozdanie tygodniowe lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej o cenach zboża i produktów zrealizowanych na placu lwowskim w ciągu tygodnia od 1. stycznia do 8. stycznia 1875. Ciągła stagnacja w handlu zbożem spowodowała obniżenie cen. Zboża. Pszenica czelna za 170 funt. złr. 7-90 do

8.10, Żyto przednie za 160 funt. zhr. 5.75 do —, Jęczmień dla browarów za 140 funt. zhr. 5.25 do —. Owies za 100 funt. zhr. 3.75 do 4.—. Zboża strączkowe. Groch: kuchenny za 180 funt. 7.— do 8.25, groch opasowy zhr. 6.— do 7.—. Nasiona. Koni-czyna przednia za 180 funt. zhr. 45.— do 46.—. Średnia zhr. 40.— do 44.—. Nasiona olejne. Rzepak zimowy zhr. 9.50 do —, letni zhr. 8.— do —. Liniarka za 150 fut. zhr. 7.50 do 7.75. Nasienie konopna za 120 funt. zhr. 5.90 do 6.10. Okowita 80 Tralles, 41 miar, gotowa zhr. 11.90 do —. Spiry-tus 80 Tralles, 41 miar z umową na styczeń maj zhr. 12.25 do 12.50, na maj sier-pień zhr. 13.— do 13.25.

OSTATNIA POCZTA.

(Proces Offenheima.) Przesłuchanie świadków. Zapałowicz zeznaje, że linia lwowsko czerniowiecka jest zupełnie chybiona, a budowa dolna niedostateczna. O jakości progów nie powiedział nie może. Przypuszcza na zapytanie obrońcy, iż Offenheim sfałszował kontrakt nie w własnym interesie, lecz na korzyść kolei Karola-Ludwika. Krze-cz uwolnić z mów, iż go sekowano przy dostawie progów. Progi z wierchołków dostarczane przez innych liwerantów przyjmowano bez zarzutu; jego progi z pni odrzucono. Świadek słyszał od pełnomocnika Brasseya, iż Offenheim podjął się liwerunku progów po 140 centów za sztukę; po-wiada iż budowa kolei była niedostateczna, a bez sekwestracji kolei byłaby ciągle gor-sza. Przypuszcza iż Offenheimowi proponował ugodę, ale on jej nie przyjął. Schellenberg zeznaje iż Izba handlowa petycyonowała u ministerstwa handlu o zarządzenie przeciw przermom w komunikacji. Po sekwestracji stan rzeczy się polepszył, mniema iż nietylko elementarne wypadki, ale budowa kolei mogła być przyczyną tych przerw. Zeznaje, że skarżono się na brak środków przewo-zowych, ale nie na ich jakość. Obrońca pro-pонуje zawezwanie świadków: namiestnika hr. Gołuchowskiego, marszałka Kochanow-skiego i byłego prezydenta Bukowiny hr. Pi-no. Potem konstatuje sprawozdanie ankiety transportowej, iż środki przewozowe były dostateczne. Quitzow słyszał, że Offen-heim przy wykupnie gruntów dla Brasseya wiele zarobił. Zeznaje, że przerwy w komu-nikacji były nadzwyczajnie częste, środki ruchu niedostateczne, a administracja zła. Zaprzecza, jakoby go spowodowano do przed-stawienia stanu rzeczy w gorszym świetle. Obrońca stawia mu kilka pytań, ażeby wy-kazać, iż oskarżony miał zawsze dobro kole-i na celu. Hoenigsschmidt słyszał, iż Offenheim miał progi po 140 centów liwe-rować, a Herz od Obanowicza miał wyno-wić sobie po cencie od proga. Progi Obanowicza były dobre; bardzo z nich mało od-rzucono.

Czytamy w *Internationale Correspondenz*: „O wykluczeniu jednego z sędziów przysię-

głych w sprawie Offenheima, podaje *N. W. Abblt*. bliższe szczegóły. Przewodni-czący trybunału br. Wittmann otrzymał do-niesienie, że Karol Mayer, sędzia przysię-gły głosił w Radzie miejskiej, iż nie mo-że w czynach zarzucać Offenheimowi, do-patrzeć zbrodni oszustwa i gdyby go wy-brano przewodniczącym sędziów przysię-głych, przemawiałby w tym duchu. Prócz tego dowiedział się przewodniczący, że Ka-rol Mayer jest członkiem rady zawiadow-czej *Commissions i Industrial-Banku* a więc dwóch towarzystw popadłych w konkurs. Na wniosek prokuratora wykluczono więc Mayera. Dr. Neuda zapowiedział wniesienie zażalenia nieważności z tego powodu.

Presse donosi z Petersburga, że dyrektor ruchu na kolei kijowsko-brzeskiej został z rozkazu rządu usunięty za udowo-dnione nadużycie w zarządzie. Budowa no-wej kolei nadwiślańskiej (warszawskiej) zo-stała przez ministerstwo komunikacji po-twierdzoną.

Prov. Corresp. donosi, że oprócz łodzi kanonierskich „Nautilus” i „Albatross” wysłane zostaną na wybrzeża hiszpańskie prawdopodobnie inne jeszcze statki wojen-ne. Dalej pisze ten dziennik, że rząd nie-miecki zaraz od pierwszej chwili zajął się gorliwie sprawą brygu „Gustaw” zarządza-jąc co potrzeba, aby uzyskać zupełnie za-dosćuczynienie dla znieważonej flagi nie-mieckiej i wynagrodzenie dla marynarzy. Wedle tegoż dziennika sessja parla-mentu niemieckiego potrwa z jakie dni dwanaście po otwarciu sejmiku pruskiego t. j. mniej więcej do końca stycznia.

Wszystkie socjalno-demokraty-czne stowarzyszenia robotnicze w Frank-furcie n. M. zostały 13. b. m. policyjnie rozwiązane.

Rząd madrycki przyrzekł nie-mieckiemu zupełnie zadosćuczynienie w sprawie brygu „Gustaw” skoro akta tej sprawy nadejdą do Madrytu.

National pisze: Mimo nacisku bona-partystów stanowisko prefekta policyi Le-ona Renault jest niezachwiane. Oświad-cza on, że ustąpi, jeśliby Fourtou został ministrem.

Do *Indép. belge* donoszą z Paryża, że utworzenie gabinetu Broglie, jest zapewnione. Wchodzi do niego Decazes, Depeyre, Grivart, Cisse, Mathieu Bode i A. Adiffret Pasquier. Ten o-statni zapewne obejmie sprawę wewnę-trzną. Fourtou jest wykluczony, gdyż p. przewidy-waniu rozwiązania Izby i wyborów powszech-nych chciałby uchylić na bok zjawia bonap-artystowski.

Depesze nadesłane do Paryża z Hi-spanii nie potwierdzały niepokojących wie-si, rozpowszechnianych przez Karlistów. Panuje zupełna spokojność, a nowy rząd w barzo korzystnym znajduje się poło-żeniu.

Z Paryża 14go stycznia donoszą. Wy-kłaska część grup parlamentarnych jest prze-ciwną nagłośni ustaw konstytucyjnych. Le-wy środek ob staje przy poprawce żada-jącej obwołania republiki. Minister skarbu przemawia w komisji budżetowej za

koniecznością podwyższenia budżetu wojen-nego z 493 na 540 milionów, w celu prze-prowadzenia ustaw wojskowych. Książę Pa-rmeński zaprzecza, jakoby on albo hr. Ca-serta i hr. Bari opuścili Don Car-losa.

Z Madrytu 13go stycznia piszą: Do-niesienia dzienników, dotyczące się zmiany naczelników poselstw hiszpańskich, są bez-zasadne. Słychać wprawdzie, że poselstwo w Paryżu ofiarowano Saganscie, lecz ten odmówił przyjęcia.

Telegramy Gazety Lwowskiej.

Wiedeń, 15. stycznia. (Proces Offenheima.) Wieczorne posiedzenie. Kło-sowski (obecnie dyrektor ruchu na ko-lei Albrechta) zeznaje, że progi przez nie-go przyjęte były dobre; część kolei, którą on widział, jest dobrze zbudowaną. Jako naczelnik stacyi w Stanisławowie spostrzegł, że przedsiębiorstwo budowało za mało wa-łów ochronnych przeciw śniegom. Rekon-strukcyje rzadko się zdarzały. Powodem za-lamania się mostu na Prucie była jego zna-czna długość. Powodem przerw komunika-cyjnych w r. 1869 były zamiecie śnieżne i powodzi.

Ziemicki (obecnie starszy inżynier przy kolei Albrechta) zeznaje, że An-glicy chcieli jaknajprędzej ukończyć budo-wę. Roboty cząstkowych przedsiębiorców nie były dostatecznie nadzorowane. Na je-go przestrzeni budowa ziemna była dobrą a budowa naziemna była źle wyszutrowa-ną. Progi nie miały przepisanej długości; musiły one pochodzić z drzewa ścinanego w porze letniej, bo liczba zginiętych wynosi 2000. Budowę z wyjątkiem jednej po-mniejszej były wszędzie z cegły stawiane. Polecono mu prowadzić budowę jaknajle-piej.

Patek inżynier sekcyny kolei czer-niowieckiej uznaje budowę ziemną i naziem-ną za dobrą; tylko 60 obiektów wyma-gało rekonstrukcyi, która częściowo przed sekwestracją została dokonana. Zgniliznę progów na niektórych przestrzeniach ku-mawczył świadek właściwościami terenu. U-suwiska kładzie świadek także na karb terenu, którego nie można było ominąć. Grobla Mihuczeńska leży na terenie bar-dzo niepomyślnem. Rekonstrukcyja obejmo-wała po większej części tylko mały objek-ty. Na linii B szkody elementarne spowo-dowały ośm rekonstrukcyi.

Buresch, starszy inżynier kolei czerniowieckiej, zeznaje, że także i na ko-lei Karola Ludwika znajdowały się usu-

wiska. Na progach świadek nie spostrzegł nic nadzwyczajnego.

Lampel, inspektor z generalnej in-spekcyi kolei żelaznej zeznaje, że we wrze-sniu 1872 wystany został do Lwowa dla dochodzenia przyczyn wykołowania się pociągów. Wykołowały się dwa pociągi, jedna ma-szyna spadła z grobli. Wszystkie wagony wykołowały się i zostały uszkodzone. Przyczyną jednego wykołowania było rozszerzenie kolei o 3 cale a drugiego nadzwyczajne wyłężenie i nieuwaga kierownika pociągu. Protokół przypisał powód złej budowie zie-mnej. Progi były w połowie zepsute. Na pytanie obrońcy oświadcza świadek, że po-ciągi pospieszne zawiesił bez upoważnienia ministra handlu, ale zasłaniał się takim upoważnieniem, ażeby polecenie jego zosta-ło wykonane. Świadek uważa progi za przyczynę wykołowania się pociągów. Gwo-ździe w progach nie trzymały się należycie. Z jednej odpowiedzi świadka na pytanie dr. Nudy konstatuje Offenheim, że świa-dek zawiesił pociągi pospieszne na całej przestrzeni nie zbadawszy linii Lwów-Sta-nisławów. Świadek mówi dalej, że taka niedbałość, jaką spostrzegł na kolei Czer-niowieckiej, nie zdarzała się nigdzie. W koń-cu wywiązuje się gwałtowna sprzeczka mię-dzy świadkiem i obwinionym. Posiedzenie odroczone do jutra.

Odpowiedz. redaktor: **Władysław Kosiński.**

W teatrze hr. Skarbka.

W Piątek dnia 15. Stycznia 1875.

Pod artystycznym kierownictwem

BOLESŁAWA ŁADNOWSKIEGO.

Po raz pierwszy

KSIAŻE NIEZŁOMNY

Tragedya w 3. aktach i 7 obrazach Kalderona; przekład J. Słowackiego.

Muzyka H. Jareckiego

OSOBY.

Król Fezu	P. Zamajski.
Feniksana, jego córka	Pni Ładnowska.
Alfons, król portugalski	P. Zboński.
Don Fernando Inf. Portug.	P. Ładnowski
Don Henryk	P. Kwieciński.
Don Juan Coutinho	P. Wilczyński
Mulej, wódz galer Fazańskich	P. Woleński.
Tarudant, Infant Tangeru	P. Łucyan.
Brytasz trefni	P. Dębicki.
Zara	Pna Adler.
Estrella	Pna Lewicka.
Roza	ntewolnice Flinksany
Selina	Pna Gajewska.
Selim, dozorca niewolników	Pna Świętosławska.
Pierwszy niewolnik	P. Dworski.
Drugi niewolnik	P. Nowakowski.
Maur	P. Stromfeld.

Po 2. akcie orkiestra wykona „Marsz żałobny” komp. H. Jareckiego.

Reżyser pan Konarski.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. Stycznia

Hotel Zorża.

Pp. S. hr. Worcell, z Wołynia. — A. Cy-wiński, z Płotycza. — I. Skrzyński, z Bachorza.

Hotel Angielski.

Pp. R. Bartmański, z Leszczyny. — M. Ba-rykowski, z Laszek. — A. Maresz, z Złoczowa.

Hotel pod białym koniem.

Pp. A. Mozarowski, z Hohołowa. — A. Sie-mieracki, z Jastrzębny.

Odjechali ze Lwowa.

dnia 14. Stycznia.

Pp. A. ks. Ponieński, do Dobrostan. — M. hr. Rey, do Przecławia. — F. Haggner, do Czer-niowiec. — T. br. Türke, do Lubienia. — K. Net-zer, do Tarnowa. — A. Bouvier, do Czerniowiec — L. Jabłoński, do Brodów.

Sp. strzeżenia meteorologiczne.

dnia 15. Stycznia 1875.

Barometr 739.02mm. Psychrometr suchy 0.75°C. Psychrometr wilgotny — 0.00°C. Prężność pary 4.11 mm. Wilgoć 86%. Zachmurzenie 10 Wiatr NW.3. Opad 6. Opad w mm. z ostatnich 24 godzin 0.5 m. Temperatura powietrza — 0.69R.

Pociągi kolejowe.

Przychodzą:

na główny dworzec: z Krakowa: o 5. godz. 57 min. rano, 9 godz. 45 m. w nocy i 10 g 50 m. rano; z Czerniowiec: o 10. godz. 13 min. w nocy, 4 godz. w nocy i 3 godz. 5. min. po południu — z Podwołoczysk i Bro-dów: o 4. godz. 18 min. rano, 4. godz. 3 min. po południu i 10. godz. 58 min. w nocy; ze Stryja: codziennie o 7. godz. 22 min. wie-czór, prócz tego w Poniedziałek, Środę i Piątek o 8. godz. 45 min. rano.

Odjeżdżają.

z Krakowa o 5. godz. 5. min. rano, 5. godz. 5 min. wieczór i 11. godz. 28 min. w nocy do Czarniowiec: o 6. godz. 50 min rano 11. godz. 48 min. w nocy i 12. godz. 50 min po południu. — do Podwołoczysk i Brodów: 12. godz. w południe, 10. godz. w nocy i 6 godz. 27 min. rano, do Stryja codziennie o 7. godz. 22 m. rano, prócz tego we Wtorek, Czwartek i Niedzielę o 8. godz. 20 min. po połud.

Z Podzamczem:

odchodzą do Podwołoczysk i do Brodów: 11. g. 32 m. w nocy i 12. g. 26 m. wpołud.

Gennik lwowskiej Izby handl. i przem.

Lwów, dnia 14. Stycznia 1875.

1. Akceje za sztukę.

Kolei gal. Kar. Ludw. po 200 zł. m. k. 240 — 240 —
Kolei lwow.-czern.-jas. po 200 zł. m. k. 141.50 141.50
Banku hip. gal. po 200 zł. 230 — 232 —

2. Listy zast. za 100 zł.

Tow. kred. gal. 5-pr. w. a. 83.85 84.50
Tow. kred. gal. 4-pr. w. a. 74.75 75.50
5-pr. listy zastawne nowe okresowe. 83.85 84.50
Banku hipoteczn. gal. 88.85 89.50
Gal. zakładu kred. włościańskiego. 97.75 98 —
Ogólnego rolniczo-kred. Zakł. dla Gal. i Bukowiny 6-pr. los. w 15 lat. 89.75 90.50

3. Oblig. za 100 zł.

Indemnizacyjne gal. 84.5 84.65
Pożyczki krajowej z r. 1873 po 6 pr. wa. 88.50 89.25

4. Losy.

Miasta Krakowa 16.95 18 —
„ Stanisławowa 15.25 16.50

5. Monety.

Dukat holenderski 5.14 5.22
„ cesarski 5.18 5.24
Napoleon'or 8.84 8.91
Pół imperyal rosyjski 8.93 9 —
Rubel rosyjski srebrny 1.61 1.68
„ papierowy 1.53 1.54
Pruskie bilety kasowe 1.64 1.65
Srebro 105 — 106 —

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 12. Stycznia 1875.

1. **Bank państwa.** 70.30 70.40
Jednolity dług państwa w bankn. 70.30 70.40
„ w srebrze 75.70 75.80

Losy z r. 1839 całe	268.—	272.50
„ „ 1839 pięta część	244.50	245.50
„ „ 1854 po 250 zł. 4-pr.	104.50	105.—
„ „ 1860 po 500 zł. 5-pr.	113.—	113.50
„ „ 1860 po 100 zł. 5-pr.	115.50	116.—
Pożyczka z r. 1864 (z premią) po 100 zł.	140.75	141.25
Renty Como po 42 lir. austr.	20.50	21.50

2. Obligacje indemn. 50/0 za 100 zł.	95.—	95.50
Czech	82.50	83.—
Bukowiny	83.75	84.25
Galicyi	97.50	98.50
Niższej Austrii	76.25	76.80
Siedmiogrodu	78.25	78.75
Węgier	1003.—	1004.—

3. Akceje	141.50	141.75
Bank Anglo-austr. po 200 zł. wpłata 50 pr.	238.25	238.50
Inst. kred. dla handlu po 160 zł.	85.—	86.—
Niższo-austr. tow. eskompt. po 500 zł.	—	—
Gal. banku hip. po 200 zł. wpłata 50 pr.	—	—
Gal. banku handl. i przem. 200 zł. wpł. 40 pr.	—	—
Gal. zakł. kred. ziemsk. 200 zł.	—	—
Banku narodowego	1003.—	1004.—
Kol. nadniedź. 200 zł. w srebr.	450.—	455.—
Austr. tow. żegl. par. po 500 zł. m. k.	120.50	121.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. m. k.	1960.—	1965.—
Kol. Preszów-Tarn. (węg. część) 200 zł. w srebr.	241.50	241.75
Kol. Kar. Ludw. po 200 zł. m. k.	142.—	142.50
Lwow.-czern. kol. po 200 zł. w. a. w srebr.	298.50	299.—
Tow. kol. żel. państ. po 200 zł. m. k.	126.75	127.25
Połnd. kol. państw. po 200 zł. w. a.	121.—	121.50
I. Kol. węg. gal. 200 zł. w srebr.	—	—

4. Listy zast. losowane. (za 100 zł.)	96.—	97.—
Powsz. austr. zakł. kred. ziem. 5-pr. w srebr.	93.—	93.50
Gal. zakł. kred. ziem. w Krak. los. w 15 lat 6-pr.	89.—	89.25
„ „ „ „ „ 36 „ 6-pr.	89.—	89.25
„ „ „ „ „ 36 „ 5 i pół	92.50	93.—
Gal. Tow. kred. w. a. po 4 pr.	74.25	74.50
„ „ „ „ „ po 5 pr.	84.—	84.50
Gal. banku hipot. po 6 pr.	89.—	89.50
Gal. zakł. kred. włośc. po 6 pr.	89.—	89.25
Bank. narod. po 5 pr.	86.50	86.75
Węg. tow. ziem. po 5 i pół pr.	—	—
„ „ „ „ „ po 6 pr.	—	—

5. Oblig. z prawem pierwszeństwa. (za 100 zł.)	73.80	74.—
Kol. Albrechta 200 zł. 5-pr. w. a.	26.—	27.—
Kol. nadniedź. 200 zł. 5-pr. w. a.	—	—
Tow. kol. żel. Preszów-Tarnów (węg. część) 200 zł. 5-pr. w srebr.	95.75	96.25
Kol. póln. po 100 zł. m. k.	91.75	92.50
„ „ „ „ „ 100 zł. w. a.	—	—
Kol. gal. Kar. Ludw. po 300 zł. 5-pr.	100.50	100.80
„ „ „ „ „ II. emisji	98.90	—
„ „ „ „ „ III.	—	—
Kol. lwow.-czern. jas. IV. emisji 200 zł.	—	—
5-pr. w srebr.	—	—
Węg. gal. kol. 200 zł. 5-pr. w srebr.	79.—	—

6. Losy.	166.25	166.75
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	28.50	29.—
Glazego po 40 zł. m. k.	94.—	95.—
Tow. żegl. par. na Dunaju po 100 zł. m. k.	13.75	14.25
Kelgievicha po 10 zł. m. k.	16.35	17.—
Losy miasta Krakowa	28.—	29.—
Pożyczka miasta Budy po 40 zł. w. a.	29.—	30.—
Pańiego po 40 zł. m. k.	14.—	14.50
Fundacya szpit. Arcyksięcia Rudolfa	35.—	36.—
Salma po 40 zł. m. k.	—	—

St. Genoa po 40 zł. m. k.	27.50	—
Poz. miasta Stanisławowa po 20 zł. w. a.	15.75	16.25
Poz. Tryest. po 100 zł. m. k.	107.—	—
„ „ „ „ „ 50 zł. w. a.	—	—
Waldsteina po 20 zł. m. k.	22.25	22.75
Windischgratza po 20 zł. m. k.	21.—	21.50

Weksele (Na 3 miesiące)	94.35	94.44
Amsterdam za 100 zł. hol.	92.40	92.60
Angsburg za 100 zł. w. p. n.	—	—
Berlin za 100 tal.	54.—	54 —
Frankfurt 100 zł. w. p. n.	54.—	54.10
Hamburg za 100 M. B.	110.60	110.80
Londyn za 10 ft. szt.	44.10	44.10
Paryż za 100 fr.	—	—

Kurs złota	5.24	5.25
Dukat ces. mon.	—	—
„ pel. wagi	—	—
Korona	8.89	8.90
20-frankówka	—	—
Rosyjski imperyal	—	—
Talar związkowy	104.75	104.85
Srebro	—	—

Telegrafowany kurs wiedeński.	70	80
Jednolity dług państwa w banknotach	112	23
Losy z 1860 roku	998	—
Akceje banku wiedeńskiego	210	55
„ kredytowego	118	65
Londyn 10 funtów szterlingów	104	65
Srebro	—	—
Napoleon'or	—	—
Dukat	—	—

(91 3—3) Obwieszczenie.

L. 28871. Należność jezdnią ustanowiono na 1875 kwartał 1875 według dawniejszych obwodów za jednego konia i 2 mile jak następuje:

	dla ekstra poczt	dla zwy- kłych poczt
1) w brzeżańskim, lwowskim, samborskim, stryjskim, tarnopolskim, złoczowskim i żółkiewskim	1 51	1 26
2) w czortkowsskim, kołomyjskim, przemyskim, rzeszowskim, sandeckim, sanockim i stanisławowskim	1 57	1 31
3) w krakowskim	1 66	1 39
4) w tarnowskim	1 62	1 35
5) w wadowickim	1 82	1 52

Poczetne pocztyliona wynosi 50 cent. od konia i dwóch mil, przy ekstra pocztach należność zaś za powóz kryty połowę a za otwartą czwartą część należności jezdnej.

Należność za smarowanie zostaje niezmienną.

Co się niniejszem do powszechnej wiadomości podaje.

Z c. k. Dyrekcyi poczt

Lwów dnia 8. Stycznia 1875.

Rundmachung.

3. 28871. Die Rittgebühren für das 4te Quartal 1874 wurde für ein Pferd und zwei Meilen nach den früher bestandenem Kreisen nachfolgende festgesetzt:

	für Extra- posten	für gewöhnliche Posten
1) im Brzezaner, Lemberger, Samborer, Stryjer, Tarnopoler, Złoczower und Żółkiewer	1 51	1 26
2) im Czortkower, Kolomea'er, Przemysler, Rzeszower, Sandecker, Sanoker u. Stanislawauer	1 57	1 31
3) im Krakauer	1 66	1 39
4) im Tarnower	1 62	1 35
5) im Wadowicer	1 82	1 52

Das Postkellionsfrankgeld beträgt 50 fr. von einem Pferde und zwei Meilen, bei Extra-posten aber die Gebühr für einen gedeckten Wagen die Hälfte und für einen offenen den vierten Theil der Rittgebühr.

Die Schmiergebühr bleibt unverändert.

Was hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

R. f. Post-Direction

Lemberg, am 8. Jänner 1875.

(36 3—3) Obwieszczenie.

L. 28.054. Z dniem 16. Stycznia 1875. ściętnia się osobowa poczta pomiędzy Tarnopolem i Tłustem na przestrzeni pomiędzy Tarnopolem i Jazłowcem, na przestrzeni pomiędzy Jazłowcem i Tłustem zaś zaprowadza się codzienna jazda posłańcza, która obiegać będzie w następującym porządku:

Z Jazłowca o 5 godz. — m. południu
w Tłustem " 7 " 45 " wieczór
z Tłustego " V " — " rano
w Jazłowcu, VII " 45 " "

Porządek obiegania poczty osobowej pomiędzy Tarnopolem i Jazłowcem pozostaje niezmiennym.

Wymienionymi jazdami posłańcami będą przewożone przesyłki listowe i wartościowe do pojedynczej wagi 25 funtów (12½ kilogramów) a nawet i bez ograniczenia wagi w takich razach, jeżeli takowe w celu dalszego dostawienia nadejdą i jeżeli się to zgodzi z wytrwałością wozu pocztowego.

Co się niniejszem podaje do publicznej wiadomości.

Lwów dnia 28. Grudnia 1874.

Rundmachung.

3. 28.054. Mit 16. Jänner 1875 wird die Personenpost Tarnopol-Tluste auf die Straße Tarnopol Jazłowiec eingeschränkt und zwischen Jazłowiec und Tluste eine tägliche Botenfahrt mit nachstehender Courseordnung eingeführt.

Von Jazłowiec um 5 Uhr — M. Nachmittag
in Tluste " 7 " 45 " Abends
Von Tluste " V " — " Früh
in Jazłowiec " VII " 45 " "

Der Cours der Personenpost Tarnopol-Jazłowiec bleibt unverändert.

Mit diesem Botenfahrten werden Briefe und Fahrposten, letztere bis zum Einzelnem von 25 Pfund (12½ Kilogramm) und in je weit dieselben nach Jazłowiec oder Tluste zur Weiterbeförderung eintreffen, auch ohne Rücksicht auf das Gewicht befördert werden, wenn dieselben nach der Tragfähigkeit des Wagens zulässig ist.

Was hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Lemberg, am 28. Dezember 1874.

(4661 3—3) E d y k t.

L. 52862. C. k. Sąd krajowy we Lwowie wiadomo czyni, iż w skutek podania Mojżesz Bierer, Ettel Bierer zamęż. Bikes i Rachel Bierer zamęż. Auerbach z dnia 12. Września 1874. do l. 52862 równocześnie dozwolone zostało wykreślenie skutecznego w stanie czynnym i biernym realności pod l. 1453/4 we Lwowie zanotowań następujących odmownych uchwał jako to:

- Dom 28 pag. 399 n. 13 haer. na prośbę Herscha Pops, Chaima Penzias Scheindli Penzias i Izaka Herscha 2 imion Czysz tudzież Latzy Reitzes i Simy Münzer o zainstalowanie ich za właścicieli niektórych części realności pod l. 1453/4;
- Dom 28 pag. 428 n. 15 haer. na prośbę Latzy Münzer zamęż. Reitzes i Simy Münzer podobnej treści;
- Dom 47 pag. 61 n. 17 haer. na prośbę Herscha Pops, Izaka Herscha Czisch i Scheindli Penzias tudzież Latzy Reitzes urodz. Münzer, Simy Münzer i Baschy Billig o zainstalowanie za właścicieli budynku na gruncie realności pod l. 1453/4 się znajdującego;
- Dom 47 pag. 63 n. 18 haer. na prośbę Abrahama Bierer i Mariem Weintraub, tudzież Lifschy Breindli Basi i Scheindli Münzer o zainstalowanie ich za właścicieli niektórych części realności pod l. 1453/4;
- Dom 77 pag. 64 n. 19 haer. na prośbę Herscha Pops, Izaka Herscha Czisch i Scheindli Penzias o uwidocznienie iż do realności l. 1453/4 należy także bliżej opisany budynek do realności 1453/4 przytykający o zainstalowanie proszących za właścicieli tego budynku jakoteż prawa tychże do użytkowania muru granicznego;
- Dom 51 p. 251 n. 20 haer. na prośbę Simy Blatt urodz. Münzer i Józefa

Rosenberga o zainstalowanie tego ostatniego za właścicieli jednej szóstej części domu pod liczbą 1453/4 się znajdującego;

- Dom 5 pag. 251 n. haer. na prośbę Simy Blatt urodz. Münzer i Józefa Rosenberga tej samej treści;
- ustęp poz. Dom. 51 p. 252 n. 22 haer. którym nie dozwolono prośbie Abrahama Bierer i Mariem Weintraub by ich zainstalowano za właścicieli całych integralnych 5/6 części realności l. 1453/4 i uwidoczniono rozgraniczenie względem części frontalnej owej realności;
- Dom 66 pag. 145 n. 24 haer. na prośbę Herscha Pops, Izaka Herscha Czisch i Scheindli Penzias o uwidocznienie, iż do realności Nr. 1453/4 należy także bliżej opisany budynek na tymże gruncie się znajdujący do realności Nr. 1463/4 przytykający i zainstalowanie proszących za właścicieli tegoż budynku tudzież prawa użytkowania granicznego muru;
- Dom 66 p. 148 n. 26 haer. na rekurs Herscha Pops, Izaka Herscha Czisch i Scheindli Penzias od uchwały byłego Magistratu Lwowskiego z dnia 18. Lutego 1843. l. 25.455 względem powyższej prośby n. 25 haer. uwidocznionej;
- ustęp poz. Dom. 66 p. 149 n. 27 haer., którym nie dozwolono prośbie Herscha Pops, Izaka Herscha Czisch i Scheindli Penzias o zainstalowanie ich za właścicieli części realności l. 1453/4 poprzednio przez wymierzenie odgraniczonych;
- Dom 66 pag. 150 n. 29 haer. na prośbę Jakuba Penzias o uwidocznienie przy częściach realności l. 1453/4 na imię Herscha Pops, Scheindli Penzias i Izaka Czisch zainstalowanych, że własność onych jest sporną ze stanu

czynnego owej realności liczba 1453/4 zaś

- Dom 28 pag. 400 n. 12 on. na prośbę Barucha Penzias o zainstalowanie na mocy skryptu przez Samuela i Breindla Münzer tudzież z Chaję z Münzerów Meissner wystawionego sumy 1000 zł. a. w. z obowiązkami w tymże skrypcie wymienionymi w stanie biernym części realności liczba 1453/4;
- Dom 95 pag. 230 n. 45 on. na prośbę Lifschy Münzer, Breindli Münzer, Bazi Münzer i Scheindli Münzer, tudzież Abrahama Bierer i Mariem Weintraub o zainstalowanie sum 200 zł., 200 zł. i 600 zł. m. k. z pn. w stanie biernym 5/6 części realności l. 1453/4 i nakomec
- Dom 95 pag. 236 n. 53 on. na prośbę Abrahama Bierer i Mariem Weintraub o zainstalowanie niektórych praw serwitutowych w stanie biernym należących do Herscha Pops, Izaka Herscha Czisch i Scheindli Penzias części realności l. 1453/4.

Powyższa uchwała doręcza się z życia i miejsca pobytu niewiadomych Herscha Pops, Chaima Penzias, Scheindli Penzias, Izaka Herscha dw. im. Czysz, Latzy Reitzes urodz. Münzer, Sime Münzer, Basche Billig, Lifschy Münzer, Brandli Münzer, Scheindli Münzer, Simy Blatt urodz. Münzer, Józefa Rosenberg, Jakuba Penzias, Barucha Penzias i Baszy Münzer do rąk równocześnie w osobie adwokata Dr. Henryka Gottlieba z zastępstwem adw. Dr. Schaffa ustanowionego kuratora.

Wzywamy niniejszym tychże z życia i miejsca pobytu niewiadomych, aby w należyty czasie u ustanowionego kuratora lub też w Sądzie osobiście albo przez innego zastępcę się zgłosili i celem przestrzegania swoich praw stosownych środków użyli, ile że z zaniechania wynieść mogące niekorzystne skutki sobie przypisać będą musieli.

Z c. k. Sądu krajowego.

Lwów dnia 19. Września 1874.

(4647 3—3) E d y k t.

L. 12.898. C. k. Sąd powiatowy w Brzeżanach ogłasza niniejszem, iż celem wywołania przysięgi Mojżeszowi Karpen sumy 1300 zł. w. a. z pn. odbędzie się na dniu 22. Lutego 1875. o godzinie 10. przed południem w tutejszo sądowym zaudowaniu przymusowa sprzedaż realności pod l. k. 69 w Narajowie położonej pod następującymi zwałującymi warunkami.

- Za cenę wywołania ustanawia się cenę szacunkową realności l. k. 69 w Narajowie położonej w kwocie 1200 zł. 60 1/2 ct. w. a.
- Każdy chęć kupienia mający winien jest złożyć 100% wartości szacunkowej to jest kwotę 120 zł. w. a. jako wadium.
- Realność ta na powyższym terminie i poniżej ceny szacunkowej sprzedana zostanie.

O tej licytacji zawiadamia się obie strony i znajomych wierzycieli do rąk własnych, nieznajomych zaś przez ustanowionego kuratora adwokata Leona Madejskiego i przez edykta.

Z c. k. Sądu powiatowego.

Brzeżany, 21. Grudnia 1874.

(141 3—3) Ogłoszenie licytacji.

L. 28666. C. k. krajowa Dyrekcyja skarbu we Lwowie ogłasza niniejszem licytację za pomocą pisemnych ofert na naprawę południowej i zachodniej fasady w zabudowaniu dykasterjalnym w którym mieści się część c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu c. k. główna kasa krajowa, i główny urząd podatkowy.

Koszta powyższych napraw zawiera dotyczący przedmiar, oraz skuteczni i wynoszą takowe za wszystkie uszkodzenia się mające roboty ogólną kwotę 2.342 zł. 92 ct.

Odnoszący się do tych robót przedmiar, kosztorys i plan znajdują się będą wraz z dotyczącymi warunkami licytacji aż do dnia licytacji w ekonomice krajowym i mogą te akta tam być przeglądane w godzinach urzędowych.

Naprawy w mowie będące rozpoczęcie przedsięwzięcia po wręczeniu mu uwidocznienia o przyjęciu jego oferty o ile tego pora wiosenna dozwoli jak najrychlej w każdym razie najdalej 1. maja 1875 i ukończy takowe najdalej w terminie w warunkach określonych.

Oferty które zawierać mają ofiarowaną opustkę od jednostkowych cen uwidocznionych w cenniku z poszczególnieniem w cyfrach i słowach należy wnieść należycie

opieczowane w Prezydium c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu we Lwowie do dnia 18. lutego 1875 r. do godziny 2. z południa i dołączyć do takowych 100% zadatku ofiarowanej kwoty ogólnej.

Zadatek ten winien być złożony w gotówce lub w papierach wartościowych którym przysłuży prawo bezpieczeństwa pupilarnego według kursu dziennego.

C. k. krajowa Dyrekcyja skarbu zastrzega sobie prawo poruczyć wykonanie powyższych robót temu oferentowi, który poda nie tylko najkorzystniejsze warunki co do opustki ale też wykaże potrzebne wiadomości, tudzież że zasługuje na zaufanie.

Lwów, dnia 6. Stycznia 1875.

(104 2—3) E d y k t.

L. 1908. Niniejszem rozpisyje się konkurs na posadę nauczyciela przy szkole etatowej jednoklasowej w Cykowie z roczną płacą 300 zł. — Prawo prezentowania przysługuje miejscowej Radzie szkolnej.

Ubiegający się o tę posadę wniesą swe podania zaopatrzone w dokumenta za pośrednictwem przełożonej władzy, do c. k. Rady szkolnej w Przemyśle najdalej do 20. Lutego 1875.

Przemyśl, 3. Stycznia 1875.

(109 2—3) Obwieszczenie.

L. 1. Wydział Samborskiej Izby Adwokatów podaje do powszechnej wiadomości spis adwokatów z końcem roku 1874. w liście Samborskiej Izby wpisanych.

I. Z siedzibą w Samborze:

Dr. Budzynowski Ignacy, dr. Ehrlich Szymon, dr. Kohn Jakób, dr. Pawliński Karol, dr. Witz Leon, dr. Wołosiański Bazyli.

II. Z siedzibą w Drohobyczu:

P. Dobrucki Karol, dr. Wohllerner Marek, dr. Wolski Władysław.

III. Z siedzibą w Stryju:

Dr. Baczynski Hilary, p. Bionki Aleksander Biberstein, dr. Fruchtmann Philipp, dr. Popiel Seweryn

Z Wydziału Izby Adwokatów.

Sambor, 2. Stycznia 1875.

(113 2—3) E d y k t.

L. 7864. W sprawie egzekucyjnej Berla Zangana przeciw Mojżeszowi Gams o 350 zł. w. a. na dniu 29. Stycznia 1875. na dniu 15. Lutego i na dniu 5. Marca 1875. każdą razą o godzinie 10 rano w Sądzie tutejszym odbędzie się publiczna przymusowa sprzedaż domu pod l. 46 w Przeworsku według Dom. Th. V. kar. 109 n. 8 włas. Mojżesza Gamsa własnego na 1490 zł. oszacowanego, która wartość cenę wywoławczą stanowi.

Wadium wynosi 149 zł. Dopiero przy trzecim terminie realność ta nawet niżej ceny szacunkowej sprzedana będzie.

Resztę warunków licytacyjnych, wyciągi z ksiąg tabularnych akt oszacowania mogą być w tutejszej registraturze przejrane.

C. k. Sąd powiatowy.

Przeworsk, 18. Grudnia 1874.

(152 2—3) Konkurs.

L. 52 pr. Celem obsadzenia opróżnionej przy ces. król. sądzie obwodowym w Rzeszowie posady radcy sądu krajowego z VII. randze, rozpisyje się konkurs.

Ubiegający się o tę posadę, mają wnieść podania swoje w 14 dniach od 3go ogłoszenia niniejszego konkursu w dodatku urzędowym Gazety Wiedeńskiej, do prezydium sądu obwodowego w Rzeszowie.

Rzeszów dnia 10. Stycznia 1875.

(99 3—3) Obwieszczenie.

L. 9867. C. k. Sąd powiatowy w Białej ogłasza niniejszem, iż przymusowa sprzedaż połowy realności pod l. 273 d. 154 n. w Lipniku położonej Jana Czauderny własnością będącej, rezolucją z dnia 5. Sierpnia 1874. l. 6063 w celu zaspokojenia wierzycielności Karola Lengsfelda w kwocie 308 tal. rozpisana ponownie w dniu 8. Lutego 1875. o godzinie 10. przed południem odbędzie się w Sądzie tutejszym pod warunkami w edykcji z powyższej daty w Gazecie lwowskiej Nr. 191, 193 objętymi z tą odmianą, iż realność ta także poniżej ceny szacunkowej sprzedana będzie.

Biała, 15. Grudnia 1874.

(80 3—3) Obwieszczenie.

L. 2165/pr. Jego Exelencya Prezydent c. k. wyższego Sądu krajowego we Lwowie mianował na mocy § 301 ustawy z dnia 23. Maja 1873. L. 119 Dz. p. p. dla zwyczajnego pierwszego okresu posiedzeń Trybunału sądów przysięgłych przy c. k. Sądzie obwodowym w Przemyśle z dniem 22. Lutego 1875. rozpocząć się mającego dekretem z dnia 11. Grudnia 1874. L. 8037 prezydenta tegoż sądu Dr. Michała Trusza przewodniczącym Trybunału sądów przysięgłych a jego zastępcami c. k. Radców sądu krajowego Wiktora Selly'a, Stanisława Zawirskiego i Ludwika Felsztynskiego.

Z Prezydium c. k. Sądu obwodowego.

Przemyśl, 7. Stycznia 1875.

(124 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 697. Na mocy ustawy finansowej z dnia 22. Grudnia 1874., zawartej i ogłoszonej w wydawnym irozeslanym na dniu 23. Grudnia 1874. dzienniku ustaw państwowych (zeszyt 51 Nr. 147) mają być bezpośrednio podatki i opłaty pośrednie z dodatkami państwowymi w roku 1875. według dotychczasowych norm a względnie na podstawie obecnich istniejących postanowień o opodatkowaniu pobierane, zaś dodatki do podatków stałych w wysokości ustanowionej w IV. artykule tejże ustawy z uwzględnieniem postanowień zawartych w trzecim ustępie powołanego artykułu IV., na mocy których obowiązani do płacenia podatku zarobkowego i dochodowego w I. klasie tudzież podlegający opłacie podatku dochodowego w II. klasie, w każdym razie jeżeli całkowita przypadająca od nich należność podatkowa I. klasy a względnie podatku dochodowego II. klasy za cały rok 1875. w ordynarium nie przewyższa kwotę 30 zł. dodatek państwowy tylko $\frac{7}{10}$ podatku zwyczajnego uszczać winni.

Stosownie do powyższych postanowień ma być podatek zarobkowy w półrocznych na dniu 1. Stycznia i 1. Lipca 1875. zapłacony, zaś podatek gruntowy, domowo-klasowy, domowo-czynszowy i dochodowy w kwartalnych z końcem Marca, Czerwca, Września i Grudnia 1875. przypadających ratach całkowicie pobierany.

Należność podatkowa na rok 1875. oznajmią gminom i podatkującym w tabelach płatniczych podatkowych, nakazach płatniczych, ekstraktach repartycyjnych i książeczkach podatkowych.

Podatek dochodowy ma być na cały rok 1875. wymierzony i przypisany.

Co do sporządzenia i przedkładania fasyi do wymiaru podatku dochodowego i wykazywania płac stałych jako też względem wymiaru i uszczenia podatku dochodowego na rok 1875. podają się do powszechnej wiadomości następujące postanowienia:

1. Fasje i wykazy celem wymiaru podatku dochodowego na rok 1875. ułożone w formie dotychczas przepisanej instrukcją z dnia 11. Stycznia 1850., wniesione być mają do końca Stycznia 1875.
2. Przy fasyonowaniu dochodu I. klasy tudzież dochodu w II. klasie niepochozącego z wyjątkiem dochodu z tytułu za podstawę do oznaczenia przeciętnego czystego dochodu opodatkowanego na rok 1875 podlegającego, dochody i wydatki z lat 1872, 1873. i 1874.
3. Postanowienia §§. 21. i 22. najwyższego patentu z dnia 29. Października 1849. zastosowane będą do kwot pochodzących ze stałych płac II. klasy przypadających w roku 1875.
4. Odsetki i dochody III. klasy podlegające fasyonowaniu ze strony uprawnionych do pobierania tychże, mają być zeznane według stanu majątku i dochodu z dniem 31. Grudnia 1874.
5. Posiadaczom budynków uwolnionych czasowo, całkowicie lub częściowo od podatku domowo-czynszowego, wymierzyć należy pić od sta tytułem podatku do dochodowego na rok 1875. od czystego dochodu rocznego pochodzącego z tychże budynków wolnych od podatku, to jest od kwoty pozostałej z całorocznego czynszu (brutto) po potrąceniu prawnie dozwolonych procentów na utrzymanie budynków, a przy budynkach wolnych całkowicie od podatku domowo-czynszowego także po potrąceniu w roku 1875. przypadających i należycie udowodnionych procentów od kapitałów ubezpieczonych na budynku wolnym od podatku domowo-czynszowego.
6. Przysługujące przedsiębiorcom przemysłowym prawo potrącania podatku dochodowego przypadającego od kapitałów u nich ulokowanych, od procentów od tychże kapitałów odnosi się także i na rok 1875.

C. k. krajowa Dyrekcja Skarbu.
Lwów dnia 5. Stycznia 1875.

(106 2—3) **Edikt.**

3. 145. Bom f. f. Kreisgerichte in Tarnopol wird bekannt gegeben, es sei gleichzeitig über das gesamte bewegliche, und das in den Ländern, für welche die Concursordnung vom 25. December 1868 Nr. 1 des R. G. Bl. vom Jahre 1869 gilt, gelegene unbewegliche Vermögen des in Tarnopol wohnenden protokollierenden Tuchwaarenhändlers Leisor Ekstein der Concurs eröffnet, und zur Leitung desselben der f. f. Gerichts-Adjunkt Franz Brugger bestimmt, zum einstweiligen Masseverwalter aber der Herr Landes-Advocat Dr. Kwiatkowski in Tarnopol bestellt wurden.

Rundmachung.

3. 697. Nach dem Finanz-Gesetz vom 22. December 1874, welches in dem am 23. December 1874 ausgegebenen und veröffentlichten Reichsgesetzblatte (51 Stück Nr. 147) kundgemacht wurde, sind die bestehenden direkten und indirekten Steuern und Abgaben sammt Staatszuschlägen im Jahre 1875 im Allgemeinen nach den bereits bestehenden Normen, beziehungsweise nach Maßgabe der gegenwärtig gültigen Besteuerungsgesetze, und die Zuschläge zu den direkten Steuern in der im Artikel IV bestimmten Höhe, unter Berücksichtigung der in dem dritten Absätze des Artikels IV des bezogenen Gesetzes aufgenommenen Bestimmungen wornach die der Erwerb- und Einkommensteuer I. Klasse unterliegenden Steuerpflichtigen, dann die der Einkommensteuer II. Klasse unterworfenen Steuerträger in jedem Falle, wenn die Gesamtschuldigkeit an der Erwerb- und Einkommensteuer I. Klasse, beziehungsweise an der Einkommensteuer II. Klasse für das ganze Jahr 1875 im Ordinarium den Betrag von 30 fl. nicht übersteigt, im Ganzen als außerordentlichen Staatszuschlag um $\frac{7}{10}$ des Ordinariums zu entrichten haben werden wird, einzulegen.

Demgemäß sind die an der Erwerbsteuer am 1. Jänner und 1. Juli 1875 fälligen halbjährigen Raten, dann die mit Schluß der Monate März, Juni, September und Dezember 1875 fällig werdenden Quartalsraten an der Grund-, Hausklassen-, Hauszins- und Einkommensteuer vollständig einzulegen.

Die für das Jahr 1875 entfallende Steuerpflichtigkeit wird den Gemeinden und Steuerpflichtigen in den Steuerberechnungs-Tabellen, Zahlungsaufträgen, Repartitions-Extrakten und Steuerbüchern bekannt gemacht werden.

Die Einkommensteuer sammt Zuschlägen ist für das ganze Jahr 1875 zu bemessen und vorzuschreiben.

In Absicht auf die Verfassung und Uebereicherung der Befennnisse über das Einkommen und der Anzeigen über die stehenden Bezüge, dann auf die Bemessung und Entrichtung der Einkommensteuer für das Jahr 1875 werden nachstehende Verordnungen zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

1. Die Befennnisse und Anzeigen beßufs der Bemessung der Einkommensteuer für das Jahr 1875 sind in der bisherigen mit der Vollzugs-Vorschrift vom 11. Jänner 1850 vorgezeichnete Form bis Ende Jänner 1875 zu überreichen.
2. Den Befennnissen des Einkommens der I. Klasse, so wie des in nicht stehenden Klassen bestehenden Einkommens der II. Klasse, haben die Einnahmen und Ausgaben der Jahre 1872, 1873 und 1874 zur Ermittlung des für das Jahr 1875 steuerbaren Durchschnitts-Ertragnisses zur Grundlage zu dienen.
3. Die Anordnungen der §§. 21 und 22 des Allerhöchsten Patents vom 29. October 1849 finden auf die vorstehenden Bezügen der II. Klasse in dem Jahre 1875 fälligen Beträge Anwendung.
4. Die Zinsen und Renten der III. Klasse welche der Einkommenssteuer von Seite der Bezugsberechtigten unterliegen, sind nach dem Stande des Vermögens und Einkommens vom 31. December 1874 einzubekennen.
5. Den Besitzern von Gebäuden, welche rüchsfichtlich derselben im Ganzen oder theilweise die zeitliche Befreiung von der Hauszinssteuer genießen, ist die Einkommensteuer für das Jahr 1875 mit fünf Prozent des aus diesen steuerbaren Objekten erzielten reinen Jahreseinkommens, d. i. von jenem Betrage vorzuschreiben, welcher von dem ganzjährigen Bruttoertrage nach Abzug der auf Erhaltung der Gebäude gesetzlich zugestandenen Prozente und bei ganz steuerfreien Gebäuden auf der erweislich im Jahre 1875 fällig werdenden Zinsen von dem auf den steuerfreien Objekte versicherten Kapitalien erübrigt.
6. Das den Gewerbs-Unternehmern gesetzlich eingeräumte Recht, die Einkommensteuer welche auf die bei ihnen angelegten Kapitalien entfällt, von den Zinsen dieser Kapitalien in Abzug zu bringen, hat auch auf das Jahr 1875 zu gelten.

K. f. Finanz-Landes-Direction.
Lemberg, am 5. Jänner 1875.

Alle, welche gegen diese Concursmasse einen Anspruch als Concurs-Gläubiger erheben wollen, haben ihre Forderungen, selbst wenn ein Rechtsstreit darüber anhängig sein sollte, innerhalb 60 Tagen vom Tage der Rundmachung dieses Edictes angemeldet, d. i. längstens bis zum 5. März 1875 beim hiesigen Kreisgerichte nach Vorschrift der Concurs-Ordnung, bei Vermeidung der in derselben angedrohten Nachtheile zur Anmeldung, und bei der Liquidations-Tagfahrt, welche gleichzeitig auf den 31. März 1875 anberaumt wird, zur Liquidation und Rangbestimmung zu bringen.

Den bei der allgemeinen Tagfahrt erscheinenden angemeldeten Gläubigern steht das Recht zu, durch freie Wahl einen definitiven Masseverwalter, dessen Stellvertreter und einen Gläubiger-Ausschuß zu berufen.

Zur Bestätigung des vom Gerichte bestellten, oder Ernennung eines anderen Masseverwalters und Stellvertreters derselben und zur Wahl des Gläubiger-Ausschusses wird eine Tagfahrt auf den 15. Jänner 1875 anberaumt.

Zugleich werden die Gläubiger, welche nicht im Sprengel des Tarnopoler f. f. Kreisgerichtes wohnen aufgefordert, einen in Tarnopol mohnhaften Bevollmächtigten namhaft zu machen, widrigenfalls ihnen über Antrag des Concurs-Commissärs auf ihre Gefahr und Kosten ein Curator bestellt werden wird.

Die weiteren Veröffentlichungen im Laufe dieses Concurs-Verfahrens werden durch das Amtsblatt der Gazeta Lwowska bekannt gegeben werden.

Tarnopol, am 5. Jänner 1875.

(79 3—3) **Ogłoszenie.**

L. 871. Stosownie do §. 46 rozporządzenia Ministra sprawiedliwości z d. 19. Listopada 1873. l. 152 d. u. p. ogłasza się iż Prezydium lwowskiego c. k. wyższego Sądu kraj. w myśl §. 43 powołanego rozporządzenia jako koszt utrzymania jednego skazańca przez jeden dzień podczas odbywania kary dla wszystkich Sądów w okręgu lwowskiego c. k. wyż. sądu kraj. na r. 1875 kwotę 28 centów ustanowiło.

Lwów, 31. Grudnia 1874.

(4658 3—3) **Edikt.**

L. 57.214. C. k. Sąd krajowy we Lwowie wiadomo czyni, iż w skutek podania Laisora Laufer z dnia 28. Października 1873. do L. 62.243 tegoż proszącego na podstawie ustępstwa za właściciela sumy 150 zł. a w. z pn. zapisanej przedtem na rzecz Katarzyny Spinetter w stanie biernym $\frac{1}{4}$ części realności pod l. 2054/4 zainstalowane.

Powyższą uchwałę doręcza Sąd z życia i miejsca pobytu niewiadomej Katarzyny Spinetter do rąk równocześnie w osobie adwokata dr. Przemyskiego z zastępstwem adwokata dr. J. Smolki ustanowionego kuratora.

Wzywamy niniejszem edyktem Katarzynę Spinetter, aby w należytem czasie u ustanowionego kuratora lub też w Sądzie osobiście albo przez innego zastępcę się zgłosiła i celem przestrzegania swoich praw stosownych środków użyla, ile że z zaniechania wyniknąć mogące niekorzystne skutki sobie przypisze.

Z c. k. Sądu krajowego.

Lwów dnia 10. Października 1874.

(4659 3—3) **Edikt.**

L. 71.502. C. k. Sąd krajowy we Lwowie wzywa posiadaczy wedle podania zgłoszonych akcyi hipotecznych c. k. uprz. gal. Banku hipotecznego we Lwowie Nr. 59, 60, 61, 62 i 68 każdej z datą 1. Stycznia 1873. i z talonem tudzież z 39 kuponami, z których pierwszy dnia 1. Stycznia 1875. zaś ostatni 1. Stycznia 1894. jest płatny, aby wymienione właśnie akcyje hipoteczne z talonami w przeciągu trzech lat od dnia zapadłości ostatniego na takowe wydane kupony, t. j. od dnia 1. Stycznia 1894. licząc, kupony zaś od dnia 1. Stycznia 1875. do 1. Stycznia 1894. zapisać mające w przeciągu jednego roku sześciu tygodni i trzech dni od dnia zapadłości każdego kuponu tem pewniej c. k. Sądowi krajowemu okazali, ile że po bezskutecznym upływie tychże terminów wymienione akcyje hipoteczne z talonem i dotyczący kupony za umorzone uznane zostaną.

Z c. k. Sądu krajowego.

Lwów dnia 19. Grudnia 1874.

(100 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 10.032. C. k. Sąd powiatowy w Białej czyni niniejszem wiadomo, iż na żądanie Bielskiej kasy oszczędności w celu ściągania od Andrzeja Boguscha dłużnej sumy 2500 zł. w. a. z pn. przymusową sprzedaż realności dłużnika pod N. k. 57 94 w Lipniku położonej w dwóch terminach t. j. dnia 22. Stycznia i 22. Lutego 1875. każdą razą o godzinie 10. przed południem w tutejszym Sądzie pod następującymi warunkami przedsięwzięcie:

1. Za cenę wywołania ustanawia się cenę szacunkową tejże realności w wysokości 4499 zł. 10 ct. w. a. poniżej której realność ta na pierwszych dwóch terminach sprzedana nie będzie.
2. Każdy licytant obowiązany jest złożyć do rąk komisji licytacyjnej tytułem wadium 100° ceny szacunkowej, które to wadium nowonabywcy na rachunek ceny kupna zatrzymywane, innym zaś licytantom zaraz po ukończeniu licytacji zwrócone będzie.
3. Dalsze warunki licytacyjne, tudzież wykaz hipoteczny i akt szacowania przejrzyć można w tutejszym Sądzie, zaś

wykaz podatków i należności indemnizacyjnych w c. k. urzędzie podatkowym w Białej.

Do czego się chęć kupna mających zaprasza.

Biała, 7. Grudnia 1874.

(4615 3—3) **Edikt.**

L. 64.026. C. k. Sąd krajowy Lwowski podaje do wiadomości, iż po zmarłej na dniu 31. Marca 1873. we Lwowie, bez pozostawienia ostatniej woli rozporządzenia Paulinie Sylwester, pertraktacya spadku w sądzie tutejszym jest w toku. Gdy Sądowi miejsce pobytu Katarzyny Sylwester spadkobierczyńi wedle ustawicznego porządku po zmarłej Paulinie Sylwester nie jest wiadome wzywa Sąd też Katarzynę Sylwester, aby w przeciągu roku licząc od dnia ogłoszenia w dzienniku urzędowym, się zgłosiła i oświadczenie do spadku wniosła, po upływie tego czasu bowiem pertraktacya spadku ze zgłaszającymi się spadkobiercami i ustanowionym kuratorem adw. dr. Kuczkiewiczem z zastępstwem adw. kr. dr. Popławskiego ukończoną będzie.

Z c. k. Sądu krajowego.

Lwów dnia 21. Listopada 1874.

(65 3—3) **Edikt.**

L. 5148. C. k. Sąd powiatowy w Żywcu czyni wiadomo, że w dniach 2. Lutego 12. Marca i 6. Kwietnia 1875. każdą razą o 10. godzinie przed południem w tut. sądzie z tym dodatkiem będzie egzekucyjna sprzedaż d mu mieszkalnego Tomasza Porębskiego pod Nr. 367/370 w Żywcu przedsięwziętą, że dopiero na trzecim terminie sprzedaż także i niżej ceny szacunkowej nastąpi.

Warunki licytacyjne wolno przejrzeć w tutejszym Sądzie.

C. k. Sąd powiatowy.

Żywiec, 20. Listopada 1872.

(131 2—3) **Edikt.**

L. 27.648. C. k. wyższy Sąd podaje niniejszem w myśl §. 20 ustawy z dnia 25. Lipca 1871 l. 96 Dz. u. p. do wiadomości, że na prośbę Julii Marcinkiewicz w celu utworzenia nowego ciała tabularnego dla realności dotąd w żadnej księdze gruntowej nie wpisanej przez c. k. Sąd powiatowy w Kopeczyniech przedłożony został projekt wpisu następującej snowy:

W księdze gruntowej dla miasta Chorostkowa Tom I. p. 85 n. i haer. otwiera się nowe ciało tabularne dla realności pod Nr. k. 166 w Chorostkowie położonej, składającej się z domu mieszkalnego, podwórza, budynków gospodarskich, ogrodu według najnowszego pomiaru katastralnego w przestrzeni 4 morgów 450 sążni kwadratowych, tudzież pól ornych w przestrzeni 20 morgów 1288 sążni kwadratowych podług najnowszego pomiaru katastralnego i na podstawie przedłożonych kontraktów kupna sprzedaży tudzież sprawdzzonego sądownie posiadania fizycznego Julia Marcinkiewicz jako właściciela tej realności intabuluje się. — Wpis powyższy od dnia 1. Maja 1875. uważanym będzie jako część integralną księgi gruntowej dla miasta Chorostkowa, i od tego dnia mogą na tej realności nowe prawa własności, zastawu lub też inne prawa hipoteczne tylko przez wpisanie do księgi gruntowej być nabyte, ograniczone, na innych przeniesione lub też zniesione.

W celu sprawdzenia tego wpisu, który w c. k. Sądzie powiatowym w Kopeczyniech przejrzanym być może wprowadza się postępowanie w myśl §. 20 ustawy z dnia 25. Lipca 1871. l. 96 Dz. u. p. i wzywa się wszystkich tych,

1. którzy na podstawie nabytego przed ustuteczniem wpisu jakiegokolwiek bądź prawa zmiany co do własności lub posiadania względem wzmiarkowanej realności domagać się pragną, niemniej tych
2. którzy przed skutecznieniem wpisu na powyższą realność prawa zastawu, służebności, lub też inne do wpisania w księgi hipoteczne zdolne prawa nabyli, o ile prawa te jako dotyczące dawniejszego posiadania do księgi gruntowej wpisane być winne, i obecnie wpisanymi nie zostały, ażeby swe pretensje w c. k. Sądzie powiatowym w Kopeczyniech do 1. Maja 1875. tem pewniej zgłosili, inaczej takowe w obec trzecich osób, którzy na podstawie nowego nie zakwestyowanego wpisu prawa hipoteczne w dobrej wierze nabędą jako zgłosze uważać się będzie.

Okoliczność, że zgłosze się mająca pretensya na poprzednim sądowym rozporządzeniu polega, i z takowego jest wiadoczną, tudzież ze względu takowej wniesionej już została prośba osobno do Sądu, nie uwalnia bynajmniej od zgłoszenia onęże jako też i powrócenia do pierwszego stanu zaaniedbanego terminu edyktalnego, lub też przedłużenie onęgoz dla pojedynczych osób miejsca niema.

Lwów, 30. Grudnia 1874.

